

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos pont sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
Mazel főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, december 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A helyzet képe.**
- A képviselőház ülése.**
- Két városrész panasza.**
- A főkapitány és a székely ipar.**
- Meg lesz a béke.**
- Humor a Reichsrathban.**
- A tornaegylet köréből.**
- Botrány egy szabadjegy miatt.**
- Kossuth-ünnepek a színházban.**
- Két millió bányavétel.**
- A tanai végrendelet-hamisítók.**
- A város jogúgyei.**
- A profanizált Szent Antal.**
- Életfogytig elcsukva.**
- Tárca: Komédia egy csók körül.** Irta: Liptay Imre.
- Hegény-Csarnok: Az Antikrisztus csodái.** Irta: Lagerlöf Zelma.

A helyzet képe.

Arad, december 3.

Legutóbbi vezércikkünkben rámutatunk már a „fekete kéz” gyászos munkájára, mely a most folyó obstrukció sötét háttérében be akarja hazánkba csempészni az abszolutizmust. Bebizonyítottuk a merénylet hazaáruló tendenciáját s ecsegettük azt a képtelen vakmerőséget, mellyel a politikai bajazzók csödbe akarják kergetni az államháztartást s ezzel utat nyitni az ajtó mögött folyton résen álló reakciónak. Ma, mikor *Thaly* Kálmán újabb indítványa által — melybe az obstrukciók kedvéért már a *katonai téren való haladás* követelményeit is belevette — a bé-

kés kibontakozás reménye ismét felcsillan: szükségesnek látjuk még egyszer rámutatni azokra a veszélyekre, melyek az obstrukcióban rejlenek.

A jelenlegi obstrukció nyíltan azért küzd, hogy *Tisza* István grófot megbuktassa. Mi történék akkor, ha — tegyük fel — az obstrukciónak ez a vágya teljesednék? Az történék, hogy a korona más államférfiut bizna meg kabinetalakítással. Az obstrukció hirdeti, mint megcáfolhatatlan tény, hogy nincs olyan államférfiu, aki most kabinetalakításra vállalkozzék. *Tisza* István grófnak is az az egyetlen bűne az ő szemükben, hogy vállalkozott kabinetalakításra, anélkül, hogy a hadsereg vezényleti nyelvét megmagyarosítaná. Minden magyar államférfiu tudja, de *Kossuth* Ferenc nyíltan ki is jelentette, hogy az obstrukció sikere teljesen ki van zárva, Világos és félreérthetetlen tény, hogy azt, amit az obstrukció kíván, sem *Tisza*, sem más ez idő szerint el nem hozhatja.

Ha senki sem lett volna, aki kabinetalakításra vállalkozzék, vagy ha *Tisza* István gróf most elhagyná helyét és utána senki sem akarna az ő programja alapján kabinetalakításra vállalkozni, mondják, hogy a korona a következő dilemma elé jutna: vagy az abszolutizmust, vagy a vezényleti nyelv magyarrá tételét kellene elrendelnie.

Mindazok, akik a királynál kihallgatáson jártak, tehát az összes magyar ál-

lamférfiak, de *Kossuth* Ferenc maga is, teljes bizonyossággal tudja, hogy a dilemma megoldása nem a magyar vezényleti nyelv, hanem csakis az *abszolutizmus* lehet. Ez a helyzet tiszta és igazi képe. A nemzet érdeke szigorúan azt parancsolja, hogy a konfliktust, mely a jelenlegi kormány bukásával feltétlenül bekövetkeznék, meg kell akadályozni. Aki ezt az összeütközést megakadályozni nem akarja, az ne hivatkozzék hazafias érzésekre, mert az kiköveteli, kikényszeríti magát az abszolutizmust.

Az obstrukció egyenesen az abszolutizmusért harcol és öntudatosan, szándékosan teszi ezt. Azok a emberek, akik megtagadták *Kossuth* Ferencet, megtagadták a saját politikai pártvezérüket, nem is sejtik, hogy ők voltaképpen csak eszközei annak a láthatatlan hatalomnak, mely Bécsből mozgatja a magyar parlamenti ellenzék egy részét, hogy siettesse a református *Tisza* bukását és ezzel előmozdítsa, siettesse az abszolutizmust Magyarországon.

Az a huszonhét vak ember nem is sejtik, hogy ő vele akarják kikapartatni a parázsból az abszolutizmus gesztenyéjét — mert elhiszi, hogy ő a magyar nyelv jogáért folytat élet-halálharcot és nem hallgat *Kossuth* Ferencre, aki megmondja nyíltan, hogy a küzdelem sikerének minden reménye ki van zárva, hanem azokra hallgat, akik elbitetik vele a lehetetlent, azt, hogy a korona dilemma elé kényszer-

Komédia egy csók körül.

Irta: Liptay Imre.

Az asszony: Valósággal kiállítási darab. Remeke az uristen női iparának. Szép, mint a képzelet, hamis, mint egy újpesti hatos. Azoknak az ösztályából, a kikről hamarjában nem tudható, hogy már volt-e, van-e, vagy lesz-e férjük.

A férfi: Önérzeti rohamokban szenvedő fiatal ember. Talentum és drámai hős. Talentum abban, hogy mindent, mindig rosszor cselekszik. Es drámai hős ezen tulajdonságainak a következményeiben. Külömben azok közül való, a kikről hamarjában nem tudható, hogy már volt-e, van-e, vagy lesz-e kedvesük.

Az asszony: Vallja be, hogy ez ügyes meglepetés volt... Megállítom a kocsi, a komornám felszalad, maga lejön, beül a kocsiba és most itt ül velem a vasúti étteremben és várja a két óra mulva induló vonatot, hogy aztán ismét elbucsuzzék tőlem egy édes...

A férfi: Örökkévalóságra.

Az asszony: Ohó, ez nincs a programban. Ilyen könnyen nem végez velem. Azt hiszi, azért ül itt most, hogy folytassuk a régit?

A férfi: Azt hiszem, azért ülök itt, mert számár vagyok. Egyszerűen vissza kellett vol-

na utasitanom. De gondoltam, a komornája előtt...

Az asszony (oda sem figyelve): Igazán pompás ötlet volt tőlem. kicsikarni ezt a találkozást. Egy, kettő... és maga itt ül mellettem.

A férfi: Egy, kettő... és már nem fogok itt ülni.

Az asszony: Két órára van rendbe hozni a dolgot. Es mondhatom, ki fogom használni az időt.

A férfi: Kíváncsi vagyok.

Az asszony: Es most beszélge-sünk. A fő az, hogy beszéljen. Nem tudom hallgatni, mikor hallgat.

A férfi: Pedig négy hónap alatt megszokhatta.

Az asszony: Oh én sokat gondoltam magára. Hányszor nem jutott eszembe...

A férfi (apatikusan): ... „A tábor csendes éjjelén?”

Az asszony (idegesen): Hogy érti ezt?

A férfi: Egyfermán értjük.

Az asszony: O maga nagyon elmaradt... Már vége... A főhadnagy... Meg Abbáziában történt... Igaz, ott első éjszaka magáról álmodtam, megirtam?

A férfi: Megkaptam. Köszönöm.
Az asszony: Szóval, belátta szegény, hogy

két csillagból nem telik egy göncöl szekér, a mivel megközelíthetne, hát odébb állt gyalog.

A férfi: És most?

Az asszony: Most itt vagyok és nézem a maga szereit.

A férfi: Ehhez még másfél órája van.

Az asszony: Csakugyan, hogy repül az idő a maga mellett. Mire körülnézek, már mennem kell.

A férfi: Hova utazik?

Az asszony: No csuda, hogy eszébe jut.

(Elesen.) A vőlegényemhez.

A férfi: (Önkéntelen mozdulatot tesz.)

Az asszony: (Felmutatja a jeggyűrűs ujját, neki szegezve a férfi mellének, mint egy tört.)

A férfi: Hmm!...

Az asszony: Ugy ám. Mire visszajönnek a fecskék...

A férfi: No lám. Erdekes... Es hozzá még két jeggyűrű!...

Az asszony: Ez a régi. Ezt ősméri? Ennek is vége... Nem hallotta?... Teljesen vége van... Agyszélhűdést kapott... De azért viselem. Nem is válok meg tőle. Ezt megfogadtam.

A férfi: Es mit szól hozzá a...

Az asszony: A másik gyűrű?

AZ ARADI KÖZLÖNY

rendkívül díszes és értékes 1904. évi
NAGY KÉPES NAPTÁRÁT
karácsonykor minden előfizető megkapja

INGYEN!

Száznál több illusztráció. Aradváros, Aradmegye s a szomszéd megyék teljes és hiteles címtára.

Kölcsey - egyesület
Aradon

rittetvén, megadja a kiforcirozott engedményeket.

Ha tehát így áll a kérdés — a mint-hogy ilyenek ismeri a helyzetet *Wekerle Sándor, Andrássy Gyula gróf, Bánffy Dezső báró és Tisza Istvánnal együtt a kabinet minden tagja*; ilyenek ismeri *Kossuth Ferenc és mindazok, akik mögötte állanak* — vajjon nem helyesen indokolt-e az, hogy *Tisza István gróf az alkotmányos rend helyreállítására vállalkozott és a rendet minden erejével igyekszik helyreállítani?* Hiszen ha még a nemzet és a korona közötti viszony nem jutott volna el arra a pontra, ahol a korona már a fent említett dilemma elé állított, még meg lehetne érteni a kételkedést; de ez már megtörtént, hiszen még csak most volt, elfelejteni sem lehetett, mikor az összes államférfiak bejelentették egyenként, hogy kabinetalakításra nem hajlandók, mikor *Tisza István gróf is azzal jött vissza Bécsből, hogy a neki felajánlott missziót elvállalnia nem lehetett.*

Ott állott a korona a dilemma előtt. *Lukács Lászlónak* kellett elosztani a nemzet felett összetornyosult felhőket és csak az ő közbelépése után jutottunk el oda, hogy most felelős kormánya van az országnak.

Mit akar hát az obstrukció? Azt akarja, hogy abszolutizmus legyen Magyarországon? Ezt egyetlen becsületes magyar ember sem kívánhatja.

Az obstrukció azon része, melyben *Lengyel Zoltánék* dolgoznak — ismételjük, — vak eszköz csupán, az a másik rész pedig, mely emezeket ugrasztja, a *Windischgrätzek* tábora. A magyar alkotmánynak ilyen ellenségei vannak a magyar parlamentben. Nem a magyar nyelvért, hanem más titkos célokért szól a harci riadó. Az ilyen nemzeti ellenségen keresztül kell gázolni, ezt parancsolja a nemzet életérdeke s ez parancsolja viszont, hogy ne engedjük behívni egyetlen kardvágás nélkül a felénk leselkedő abszolutizmus szörnyű veszedelmét.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 3.

A technikai obstrukció folytatódik ma is egészen az unalmas és untig lejátszott recipe szerint. Szinte csodálni való, hogy mégis akad publikum a karzatra, sőt valóságos tülekedés folyik egy-egy karzati állóhelyért.

A kormánypárt tömött sorban jelent meg már kora délelőtt, kedv és erő pezsgett sorában és az ellenzék kifárasztó kísérleteivel szemben mindig megtalálja a guny szavainak visszautasításait. Mulatságnak ez persze nem elsőrendű mulatság, de két napig még el fog tartani a maga teljes féktelen szabadságában.

Reménység van azonban rá, hogy holnap nem lesz ülés, legalább ezt élénken jóslgatják a folyosókon. Hiszen ugyanis mindegy, akár reggeltől estig folyik a szavazás, akár egyáltalán nincs ülés. Szombaton persze megváltozik majd a kormány türelmi taktikája és az obstrukció időfecsérlő üzemei ellen azzal az energiával fog föllepni, melyet az egész közvélemény most már nemcsak kíván, hanem követel.

A képviselőház ülése december 3-án.

— Kezdeté d. e. fél 11 órakor. —

Perczel Dezső elnök féltizenegykor nyitja meg az ülést.

Hertelendy László felolvassa a jegyzőkönyvet. *Mukics Simon* az egyedüli, a ki odafülei és buzgón jegyez. Közben *Kubikék* a különböző szavazást kérő íveiket rendezgetik.

(A technikai obstrukció.)

Mukics Simon a jegyzőkönyvhöz csakugyan szót kér. Komoly daccal fejtegeti, hogy a jegyzőkönyv hiányos. Nincsenek megnevezve például a jegyzők nevei, akik a képviselőket időről-időre megszámlálják, azután a dátum számokkal van írva, holott betűkkel kellene kiírni. Ilyen és hasonló kifogásokból kilenc módosítási indítványra telik *Mukicsnak*.

A jobboldal gunyos kiáltásokkal támad az obstruációkra:

— Valami újat lássunk! Ez már unalmas!

— Ha nem produkáltok újat, nem kaptok majd publikumot!

Ezzel aztán megkezdődnek az egyes módosítási indítványokról való szavazások. Persze

a megszokott módon. A szavazás előtt öt perc szünetet, majd ellenpróbát kérnek, végül megszámláltatják a szavazásokat. Ez kétszer ismétlődik minden különösebb incidens nélkül.

A második szavazás után:

Gabányi Miklós a házszabályok címén szót kér és engedelmet kér, hogy a kereten túl a mai politikai helyzetről is szólhasson. (Zaj és gunyos derűtség a jobboldalon).

— Meglátjuk! — kiáltják jobbról.

— De mi nem engedjük! — ingerkedik a baloldal.

(Névszerinti szavazások.)

Kubik máris névszerinti szavazást kér.

Perczel Dezső elnök elrendeli azt, de előbb fölteszi a kérdést: megengedi-e a Ház *Gabányinak*, hogy a házszabályoktól eltérően nyilatkozhassék.

Lengyel Zoltán: Ugy kívánja a kérdés föltevését, hogy megengedi-e a Ház, hogy a politikai helyzetről is nyilatkozhassék?

Kubik Béla hirtelen névszerinti szavazást kér a kérdés föltevésére is.

Perczel Dezső elnök erre inkább kész hozzájárulni ahhoz, hogy *Lengyel* kívánsága szerint tegye föl a kérdést.

Mukics Simon azonban feláll és a maga részéről az elnök által fölített kérdéshez ragaszkodik.

Perczel Dezső elnök így aztán kénytelen a kérdés föltevése dolgában is névszerinti szavazást elrendelni.

Következik tehát két névszerinti szavazás öt-öt perc szünet közbevetésével. Ez kerék másfél órát vesz igénybe.

Igy mulat az obstrukció. Ez a mulatság azonban az ország bérére megy. A képviselők között euk a folyosóra, a hol most megindul a mindenféle trafikálgatás.

A névszerinti szavazás benn a teremben persze azzal végződött, hogy *Gabányinak* nem adtak engedelmet a felszólalásra.

(Ötnegyedórás szünet.)

Feilitzsch Arthur br. vette át szünet után az elnöklést.

Lengyel Zoltán aggodalma van, hogy a Ház nem határozatképes. Kéri a határozatképesség konstatálását.

Feilitzsch br. elnök elrendeli a képviselők megszámlálását. Kitünt, hogy a Ház nem határozatképes.

Elnök az ülést egy negyed órára felfüggeszti. Azonban éppen ötnegyedóraig tartott, még a képviselők határozatképes szavazásban összegyűltek s az ülést újból meg lehetett nyitni.

Az idő szavazással, ellenpróbával és szünettel telt el egész este 7 óráig.

A férfi: No igen, vagy a harmadik, stb.
Az asszony (oda sem figye): Oh... (A másik gyűrűre mutat.) Tökéletesen belém van bolondulva...

A férfi: Hát sok szerencsét!

Az asszony: Köszönöm... (Minden átmenet nélkül.) Igaz, tud-e még csókolni?... Emlékszik?

A férfi (kényelmetlenül): Jó kedve van.

Az asszony: Hát persze. Látom magát... Itt van megint mellettem... Ő nem is képzelem, milyen betyár lettem... Nézze, csináljunk ilyen bolondos grimaszokat... Jó.

A férfi: Egy óra múlva indul a vonatja...

Az asszony (a leglágyabb fuvola hangon): Jöjjön velem... Édes kis öregem, ha csak egy pindurkát szeret még, jöjjön, kísérjen el.

A férfi: Már nem szeretem.

Az asszony: Az nem tesz semmit, csak utazék velem.

A férfi: Beszéljünk másról.

Az asszony: Jól van, jól. Csak ne ráncolja össze mindjárt a homlokát... Ugy. Mosolyogjon. Így szeretem. Így akarom... Látta, milyen pompás dolog ez a mi találkozásunk. Senki sem tud róla. Mi szépen összejövünk titokban... és ha visszajövök, hogy fognak bámulni, hogy mi újra jobban vagyunk...

A férfi: Nem fognak bámulni.

Az asszony: Miért?

A férfi: Mert mi nem fogunk beszélni egymással.

Az asszony: Hát még mindig?

A férfi: Magától sokat tanultam...

Az asszony (ürelmetlenül): Nem értem. Ugyan beszéljen már. Ugy keil harapófogóval kihuzgálni belőle a szavakat.

A férfi (közel az indulás idejéhez): Igaza van. Beszélék. Végre is egyszer meg kell értenünk egymást... Ezen túl kell esni... Nos hát azt akarom mondani... Emlékszik a legutolsó találkozásunkra? Akkor nagyon szerelmes voltam.

Az asszony: Nagyon rossz volt. Vallja be, hogy megbántott...

A férfi: Lehet. De én arra kértem, hogy felejtse el. A szerelmes embernek sok mindent meg lehet bocsájtani. De maga azt mondta: vannak dolgok, a miket nem lehet elfelejteni soha! Emlékszik? Szórol szóra ezt mondta.

Az asszony: Ha maga mondja, akkor úgy van.

A férfi: Aztán még egyszer megpróbáltam kiengesztelni...

Az asszony: Igen?

A férfi: De akkor már láttam, hogy más tervek dagasztják a vitorlát. Ismét csak azt mondta, hogy maga nem tud feledni.

Az asszony: Ej...

A férfi: És egy kissé erősen talált szakítani a körén.

Az asszony: Nem emlékezem.

A férfi: Azt mondta, hogy: „maga visszaélt azzal, hogy én magamhoz emeltem!” Emlékszik? Szórol szóra ezt mondta: emeltem!

Az asszony: Akkor én...

A férfi: Akkor én nyomban éreztem, hogy

csakugyan vannak dolgok, a miket nem lehet elfelejteni soha.

Az asszony: És nem is akarja elfelejteni.

A férfi: Nem. Bár látom, hogy most megint nagyon kedvesem „emleget”, de én meg akarom kimélni ettől a gladiator munkától. Megmaradok itt lent, maga pedig maradjon csak magas piederstálján ott fenn. És ha majd így találkozunk valaha, akkor...

Az asszony: Akkor?

A férfi: Akkor folytathatjuk.

Az asszony: Ej bolondság. Majd beszélünk erről.

A férfi: Lehet. De addig van egy kérésem.

Az asszony: (nagy érdeklődéssel): Kérem mondja.

A férfi: Igérje meg, adja szavát, hogy megteszi. Megteheti!

Az asszony: Igérem.

A férfi: Tehát szavát adta, hogy soha többé nem fog nekem írni, sem iratni; nem fog hozzám közelíteni, sem más által az érintkezésre lépéseket tenni.

Az asszony: Minek ez?

A férfi: Ez korlát magamnak. Nem bizom magamban másképp. Ennyi az egész.

Az asszony: Akarja?

A férfi: Kérem!

Az asszony: Igérem és megtartom a szavamat.

A férfi: Tudom. Köszönöm.

A kamorna: Nacscsága, be lehet szállni.

Az asszony: Mindjárt, csak menjen előre. (Idegesen nyul a kalapja és fátyla után.)

(Tisza István indítványa.)

Tisza István gróf miniszterelnök emelkedett most fel szólásra. Kijelentette, hogy az egész nap tartó ülések miatt a kormány ügyei nagyon felszaporodtak, kéri tehát a Házat, hogy ezek elintézése miatt holnap ne tartson ülést. (Helyeslés)

Feilitzsch Arthur br. elnök kimondja az egyhangulag meghozott határozatot.

A legközelebbi ülés szombat délelőtt 10 órakor lesz.

Két városrész panasza.

(Sarkad és Erzsébetváros mozgolódik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 3.

Arad külső városrészei közül kettő: *Sarkad* és *Erzsébetváros*, nagyon megszivlelendő mozgalmat indított azon irányban, hogy elhanyagolt egészségügyi, közoktatási és biztonsági ügyein végre valamiképp segítsen. Elhatározták, hogy értekezletet hívnak össze, melyen közös bajjait megbeszélés és azok orvoslása iránt széleskörű intézkedést tesznek.

A mozgalom élén álló végrehajtóbizottság *memorandumot* dolgozott ki, melyben a két városrész alapos és jogos panaszait kellő indoklással felsorolja. Midőn ezt a memorandumot az illetékes körök, főképp pedig az érdekelte városrészekből választott *törvényhatósági bizottsági tagok* mély figyelmébe és jóakarátába ajánljuk, a végrehajtóbizottság elaboratúráját, mely Sarkad és Erzsébetváros polgáraihoz van intézve, az alábbiakban imertetjük:

Hosszu évek óta fájo érzéssel látjuk, hogy városunknak mostoha gyermekei vagyunk. Minden, amit a városi hatóság alkot, nagy beruházások árán létesít, csak arra szolgál, hogy a belvárosi cícomázza, diszítse, az ott lakók összes kényelmi igényeit kielégítse. Csatornázás, vízvezeték, aszfalt, villany és légszuszvilágítás, iskolák, középületek stb. mindezek előttünk járnak, hogy ezek fenntartásához hozzájáruljunk, fizessünk ép olyan nagyságu kö. terheket, mint a belvárosiak.

Mielőtt azonban panaszra nyitjuk ajkunkat, jó lesz megfontolnunk, hogy mégis csak kapunk mi is valamit atyailag gondoskodó hatóságunktól és a pedis: a sarkadi a *papírgyárat*, az erzsébetvárosiak pedig a *kiömlő-csatornát*. Mindkettő alkalmas arra, hogy ingatlanaink értékét tönkre tegye, testi egészségünket rongálja, de alkalmas arra is, hogy most már

e két városrészbe igazán nem jön sem egy gyár, sem egy középület, elrémíti őket örökre e két hatalmas jótevőnk, anin a tűzrelaktanya kérdésében meg is győződöttünk róla.

Mindezen sajnós körülmények arra indították e két városrész polgárait, hogy tovább már tétlenül ne nézzük a dolgok folyását, hanem a tettek mezejére lépve, követeljük a város vezetőségétől a bennünket jogosan megillető előnyök megadását, a legszükségesebb közintézmények létesítését.

Igy első helyre kell tennünk a *csatornázás kérdését*. Mindkét városrész ugyanis telve van zöldülő, büzös álló vizekkel, pocskákkal, a melyek között legjelesebb a dögleletes szagu Thököly-árok. A városnak nem jut eszébe teljesíteni ama szigorú köteleességet, mely az utcák tisztántartása és a szennyvizek eltávolításában áll.

De nézzük, hogy áll e két városrész *közbiztonsága*? Nem e tény az, hogy rendőrt csak hírből látunk a vidékünkön. Akkor, midőn már félig agyennütöttek valakit, vagy midőn a lopás, betörés már befejezett dolog. Nagyobb városokban már mindenütt decentralizálják a rendőrséget, mert helyesen fogják fel azt az elvet, hogy a rendőr ének első legfőbb feladata a megfigyelő szolgálat s ez által a bűncselekményeknek már előzetes megakadályozása. Az a kérelmünk volna tehát a városi hatósághoz, hogy vagy ez üresen álló járóványkórházban létesítsen 10—12 rendőrből álló különítményt vagy fogadjon fel városrészeinkre legalább egy pár baktort, hogy vigyázzon a mi személy és vagyonbiztonságunkra is valaki.

Az *iskolákra* vonatkozólag is sulyos a panaszunk. E két városrész egész területén nincsen egy elemi fiuiskola, mert a Szent-Péter-ter: és Kossuth utcai elemi iskolákat nem számíthatjuk e városrészekbe tartozóknak. Így áll elő hát az a szomorú állapot, hogy a Legelő-sorról, György-, Cserép-, Csutora- stb. utcából kell 6—7 éves gyermekeknek a Szent Péter tere vagy a Kossuth-utcába télviz idején is elzarándokolni. Az a méltányos óhajtsunk, hogy a város építsen e két városrész érintkezési vonalára egy elemi fiuiskolát, hisz a belvárosi iskolák már ugyis tul tömődtek és a folyton szaporodo létszámot befogadni hovatovább képtelenek lesznek.

Utburkolatunk és világításunk a kezdetlegesség legalsóbb fokán áll. Számtalan utca van e két kerületben, a nová még soha egy fuvar homok, vagy más burkoló anyag a város jóvoltából nem vitetett s ahol teljes lámpabíány miatt egyiptomi sötétség uralkodik.

A most nagyjából felsorolt panaszokon kívül, van még e két városrész lakosságának számtalan oly sérelme, amit alkalom hiányában elő nem adhatott, azért adjuk most meg

az alkalmat, hogy nyílt értekezleten mindenki felszólalhasson. Sarkad és Erzsébetváros polgárai Jőjjetek vasárnap f. hó 6-án délelőtt 10 órára minél tömegesebben az ipartestület nagytermébe. Beszéljük meg itt az óhajaink megvalósítása érdekében teendő lépéseinket. Kérjük ki a megjelenő törvényhatósági bizottsági tagok támogatását. Kössünk egymással szoros szövetséget arra nézve, hogy *mindaddig ny:godni nem fogunk, amig a létezőnknek oly közelről érdeklő közintézmények megvalósítva nem lesznek.*

A főkapitány és a székely ipar.

(Az Aradi Székely-Otthon előismerése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 3.

Az *aradi székely-otthon*, a mely dicséretes módon szolgálja az erdélyi, gondozásra szoruló házi ipar érdekeit, szép formában adott kifejezést *Sarlot Domokos* főkapitány iránt, a ki megakadályozta, hogy Aradon a székely iparcikkek cégére alatt külföldi gyártmányokat árulhassanak.

Ma délelőtt a székely-otthon egy küldöttsége *Koncz Gyula* elnök vezetésével, fölkereste *Sarlot Domokost*, és e tényeért köszönő átiratot nyújtott át neki. Az átirat a többek között így szól:

Hogy a székely ipar a magyar alföldön is piacra találhasson, ehhez hatósági támogatás is szükséges.

Főkapitány urnak azon tényében, hogy székely ipari cikkek címén csakis székely iparcikkek enged árusítani s mindazoktól, kik székely iparcikkek alatt más ipari termékeket akarnának forgalomba hozni, az árulási engedélyt, mint erről hírlapi uton értesültünk, megtagadja; mi az aradi Székely otthon ugyis mint a Marosvásárhelyt székelő „Székely nemzeti szövetség” tagja, kik a székely iparnak a magyar alföldön való megősmertetését is célozzuk, főkapitány urnak ezen ténykedésében hatósági támogatását látjuk annak, hogy a székelyipar a magyar alföldön is piacra találhasson.

Tudjuk, hogy főkapitány ur ezzel a ténnyel is csak hivatalos köteleességét teljesítette, amihez nekünk elvégre semmi szavunk nem lehet, de akkor, a mikor a hivatalos köteleesség teljesítése ily hazafias cselekedettel áll kapcsolatban engedje meg Főkapitány ur, hogy mi, mint hazafias társaság belevészeljünk ebbe ténykedésbe annyiban amennyiben ezért tisztá szívből és igaz lelkiükből üdvözöljük. Udvözöljük, hogy magyar szívének magyar szegületára haligatva, ily fölemelő példaadással viszi előre azokat a dolgokat is, amelyek hazafiasság terén nemzeti ügyünknek elővitelét s ezzel hazánk boldogságát célozzák.

Hazafias tisztelettel kérjük ezért, fogadja főkapitány ur ezen hazafias cselekedtetért otthonunknak őszinte és igaz szívből jövő köszönetét és üdvözetét s tisztelettel kérjük, hogy a székelyek érdekeit jövőben is lehetőleg támogatni kegyeskedjék.

A főkapitány meleg szavakban köszönte meg a székely-otthon elismerését. O is hangoztatta, hogy csak *köteleességét* teljesített, a melynek teljesítésére a jövőben is szívesen vállalkozik.

Az *aradi székely-otthon*, ez a szépen fejlődő, nemes célu egyesület, dicséretes módon vesz részt abban az akcióban, a melyhez a Magyarországon immár ötvenhat székely társaság alakult, és a mely a székely érdekek védelmére rövid idő múlva megalkotja a székely nemzeti szövetséget. Az aradi székely-otthon a közel jövőben több új lépést szándékozik tenni a székelyek segítésére: székely tanencokat, cselédeket, munkásokat Aradra telepít, a székely háziipari cikkek terjeszté stb. Minderre azonban a legközelebbi *székelykongresszus* után a melyen az aradi is képviseltetni fogja magát)

A férfi: De még egy kérésem van

Az asszony (hűvösen): Kérem.

A férfi: Ha azonban én volnék az, a ki egyszer megbánva ezt a szerződést, magában megsemmisítem azt és irok, vagy Canossát járva bekopogtatok önhöz; kérem felejtse el ezt a szerződést és fogadjon szívesen.

Az asszony: (a jövő biztos tudatában): Helyes. Szívesen látom mindig... Egy édes csókkal.

A férfi: Köszönöm. (Magában): Majd meglátjuk, ki az erősebb?

A komorna: (viasszajón): Nacscsága kérem, lekésünk...

Az asszony: Megyek, csak menjen előre...

A férfi (induláshoz készül.)

Az asszony (a tükrő előtt készülődik. Most a kalapját felteszi): Tehát áll az aiku? (Kacag.)

A férfi (mohón nézi az asszonyt, a kinék a kacagását csak nagyon e kényszeredett mosolylyal tudja viszonzozni.)

Az asszony (a ki mindezt a tükrőből látja. Ravaszul): Feltegyem a fátyolt?...

A férfi (hamarjában nem tud felelni, mert nagyon élénken elképzeli annak a csóknak az édességét, melyet most kínálnak neki. Ugy tesz, mintha nem értené, hogy még egy kicsit habozhasson): A fátyolt?

Az asszony: Azt hiszem, utban lesz a bucsuzásnál.

A férfi (herkulesi lelkiérvvel): Csak tegye fel.

Az asszony (elhalványodik) Mehetünk.

A komorna (viasszajón): De nacscsága kérem...

Az asszony: (Ugyan menjen már. Mondtam, hogy jövök. Kimegy a perronra.)

A férfi (diadalmasan, de nagy veszteségérzettel utána.)

Az asszony (a vagon ajtajában hosszabb halgatás után): Ha meggondolta, szóljon.

A férfi: Majd szólok

(A vonat elindul. A férfi kalapját lengeti. Az asszony legbüvösebb tekintetével bucsuzik.)

Az asszony (a vasuti fülkéjében ásitozva dől a kerevetre): Ah milyen unalmas...

Kár érte... Egy átutazó csókot megérdemelt...

Páh! (Plalszik. A vonat tovább rebog...)

A férfi (egy melankólikusan baktató kocsibeisejében): Hm... Most van egy csókom a levegőben...

(Elhatározással.) Soha sem fogom értékesíteni... (Hazaér és nem tud elaludni. Egész éjszaka egy fátyollal küzködik.)

„Tegye fel... Ne tegye fel...”

(Két hónap múlva.)

Az asszony (diadalmasan fogadja a férfit a szalonjában): Es a szerződés?

A férfi: Eltéptem... Darabokra téptem...

Kezdjük előről...

Az asszony: Gondolja, hogy még lehet?

A férfi (önkéntelenül az asszony kezére néz és felugrik): Három gyűrű... Már meg három!...

(Nagyon felszeg hajlongások közben elsiet. Kint az utcán.) Gyűjti ez a jegygyűrűket vagy mi?

Humor a Reichsrathban.

(A „rendkívül fontos kérdés.“)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 3

Mint a magyar képviselőháznak, úgy a mai naptól fogva a bécsi Reichsrathnak is megvan a maga külön humoristája. Eddig szürke alakja volt az osztrák parlamentnek, máttól fogva mosoly derül mindenki arcán, aki találkozik vele.

Freschl a neve, és egy rendkívül burleszk ötlete miatt ma óriási kacagást keltett a Reichsrathban. Természetes, hogy Freschl ur, a legfrissebb sütetű parlamenti humoristának nincs oly meleg humora, mint Mikszáth Kálmánnak, se olyan kacagató, mint Rákosi Viktornak, de ma mégis nevetésre bírta a képviselőházat és ezentúl semmit se fognak komolyan venni Freschl urtól.

Ha azt fogja fejtegetni Freschl, hogy a kiviteli várnok tönkreteszik Ausztria iparát, hahotázni fog a Reichsrath népe, a karzat és a földszint.

A kacagató képviselő mai szerepléséről a következőket sürgönyzik nekünk:

A Reichsrath mai ülésén, a beérkezett kérések felolvasása után Freschl kért szót. Mindjárt kijelente te, hogy egy rendkívül fontos kérdést akar intézni az elnökhöz.

Erre a bejelentésre feszült várakozás töltötte el az egész termet. A karzatról lehajoltak a kíváncsiabbak, és a kezükkel tölcser: csináltak a fülük mögé, hogy egy betűt el ne szalasszanak a fontos mondandókból. A folyosókról betódultak a képviselők, mert szerfelett kíváncsiak voltak a Freschl kérdésére.

Maga az elnök idegesen mozgolódott a helyén, nem tudta, hogy micsoda fontos kérdést intézhet hozzá Freschl. Mikor aztán ily módon a végsőre fel volt kelve az érdeklődés, Freschl a világ legközömbösebb arcával szidni kezdte politikai ellenfeleit.

Különösen Stein képviselőt tépdeste haragos beszédével.

Nagyon sokáig beszélt, és az elnök mellett igen megfeküdté már a „fontos kérdés“. A mikor Freschl egy óránál is tovább beszélt, az elnök türelmetlenül szólt oda neki:

— Tegye meg hát azt a kérdést!

Freschl komoly képpel így folytatta:

— A kérdést végre felteszem, és megkérdem, hogy hajlandó-e az elnök Steint egy elmekör megfigyelő intézetbe szállíttatni?

Freschl leült, de lett olyan kacagás az egész teremben, hogy az elnök, aki maga is megkönnyebbülve nevetett, kénytelen volt a csengetyűhöz nyulni.

Igy humorizálnak a Reichsrathban.

TÁVIRATOK.

A macedón reformok.

Konstantinápoly, december 3. Sem a portárhoz, sem a nagykövetségekhez nem érkeztek táviratok a reformkövetelésekkel való ellenkezés Gyakovóból jelentett hírére vonatkozólag. A helyzet a prizrendi és ipeki szandsákokban az utolsó időben egyáltalán nem rosszabbodott. Azonban lokális zavargások folyton tartanak. Ehez járul az utolsó időben a marhaadó ellen való tiltakozás, melynek léterítését azonban egyelőre felfüggesztették. A szkutari vilajetből nem érkeztek nyugtalanító hírek. A hegyi törzsek főnökeinek Tiranában (durrazói szandsák) való összejövetele is csak a marhaadó elleni gyűlés, a melyen öt főnök vett részt, miután a marhaadó ellen tiltakozták az adó behajtását.

Elmebeteg a Fehérházban.

Washington, december 3. A Fehérházban ismét két elmebeteget tartoztattak le. Az egyik azt mondta, hogy Roosevelt elnököt hipnotizálni akarta, a másikon pedig hosszú kés volt. Arra a hírré, hogy Miniapoliszban egy elmebeteg elszökött az elmebeteg intézetéből és azt mondta, hogy be akar hatolni az elnökhöz, a Fehérház őrségét megerősítették.

Meg lesz a béke.

A holnapi függetlenségi értekező

(Thaly közvetítő indítványa. — Kubik a miniszterelnöknél. — A Kossuth-féle javaslat. — A parallel-ülések és a hadsereg nyelve.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 3.

A képviselőház folyosóján ma nagy élénkséggel folytak a kiegyenlítési kísérletek a függetlenségi párt két frakciója közt. Ma már a harciasabbak is engedékenyebbek, sőt belefolytak ők maguk is az alkudozásokba, melyek eredményeképp valószínűnek látszik, hogy megegyezésre kerül a sor. A holnapi függetlenségi párti értekező kilátásai ismét biztató színben mutatkoznak és ismét felcsillan a béke reménye, a mely holnap előreláthatólag valóra válik.

Tanácskoztak a függetlenségi párt békülékeny vezetői a miniszterelnökkel is, s az obstrukció leszerelése érdekében úgy a parallel-üléseket, mint a hadsereg nyelvkérdését illetőleg sikerült olyan formát találni, a mely elfogadhatónak látszik.

— Meg lesz a béke! — ez az örömjongás töltötte be ülés végeztével a folyosót.

Barabás, sőt Lengyel Zoltán is hajlandó már a békére, csak Szederkényiek, a klerikálisok nem akarnak tudni róla semmit. No de ezekkel nem lesz nehéz elbánni.

Érdekes, hogy ha a függetlenségi párt holnapi értekezőtén Kossuthék netán kisebbségben maradnának, kilépnek a függetlenségi pártból, míg ha a harcolók frakciója marad kisebbségbe, vagy alá kell magukat vetni a párthatározatnak, vagy pedig ki kell lépniök.

A nevezetes értekező holnap este 8 órakor kezdődik. Ugyanezen időben ülést tart a néppárt is. Hírelt, hogy a szabad- elvűpárt szintén tart konferenciát holnap este, de ezt a hírt megcáfolták.

A részleteket az alábbi távirati tudósításunk mondja el:

Thaly Kálmán akciója.

A béke jegyében megindult tanácskozást ma két irányban is folytatták és pedig a függetlenségi párt békésebb elemei Thaly Kálmánnal az élükön, aztán pedig maguk a harcosok, az obstrukció vezéremberei.

Thaly Kálmán a képviselőház folyosóján maga köré gyűjtötte a harcolni akarókat s kapacitálni igyekezett őket arra, hogy a holnapi pártértekezőre előkészített s Kossuth határozati javaslatát módo-

sító indítványát fogadják el. Thaly ebbe belefoglalta a harcosok kívánsága szerint a katonai téren való haladás követelményeit is akkép, hogy az obstrukcióban felvetett eszmékért tovább is lankadatlanul küzd a függetlenségi párt, csupan a rendkívüli parlamenti fegyvereket teszi le.

Thaly Kálmán biztosította a harcosokat arról, hogy e módosítást Kossuth is szívesen elfogadja, a kinek különben is az volt az intenciója, hogy katonai téren folytatni kívánja a küzdelmet.

Mit akar a harci párt?

A béke megteremtésére maguk a harcosok más irányban is indítottak mozgalmat. Zokon vették ugyanis, hogy illetékes tényezők e tárgyban velük még eddig nem tanácskoztak, holott ők az elégületlenek s az ő aggodalmaikat kellene a békére törekvőknek eloszlatni. A miniszterelnökhöz tehát üzenetet küldöttek ma a béke dolgában.

Az üzenet vivője Kubik Béla volt, ki a következő proposíciót tette:

Ha a Kossuth-féle javaslatban foglaltakon kívül a Ház határozattá emelné azt az elvi kijelentést is, hogy a hadsereg vezényleti es szolgálati nyelvének megállapítása nem abszolút felségjog, hanem az országgyűlésnek is joga: akkor lehetséges az ő részükről is a rendkívüli eszközökkel való küzdelomnek abbahagyása.

Hogy erre Tisza mit felelt, arról különféle verziók keringenek, annyi azonban bizonyos, hogy e tekintetben illetékes politikusok ma még nem nyilatkoztak.

Mozgalom a béke körül.

A mai nap legnagyobb része politikai tanácskozásokkal telt el. Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán, Barabás, Barta Odön és Fáy István a Ház ülése alatt az elnöki fogadóterembe vonultak vissza s ott soká tárgyaltak a helyzetről. Később Lukács László pénzügyminiszter is bement és hosszasan tanácskozott Kossuthal és Thalyval.

Feltűnést keltett a Házban Wekerle Sándor megjelenése, aki felkereste a miniszterelnököt s vele negyedórakon át értekezett.

A harci párt azt hirdeti, hogy a holnapi értekezőtén legalább is negyven szavazata lesz, míg a békepártiak legfeljebb harminchat szavazatot bírnak összehozni. A békepártiak ennek épp az ellenkezőjét állítják. O szerintük feltétlenül leszavaz a határozati javaslat mellett a multkori 27 képviselő s ezeken kívül még Illés Bálint, Boda Vilmos, Benedek János, Justh Gyula, Farkas Balázs, Bernáth Lajos, Egry Béla, Benyóvszky Sándor gróf s esetleg maga Kossuth Ferenc is, aki most nem fog elnökölni, csak mint egyszerű párttag vesz részt az értekezőtén s így jogában áll leszavazni.

A békepártiak tehát számításuk szerint feltétlenül többségben lesznek még az esetben is, ha időközben a táboruk meg nem szaporodik, a mi nincs kizárva, mert több Kossuth-párti képviselő még nem nyilatkozott az álláspontja felől, nem jelentette ki egész egyenesen, melyik frakcióhoz tartozik.

Szóval biztosat senki sem tud a holnapi eredmény felől.

A béke ára.

Késő éjjel a következőket jelenti tudósítónk:

A képviselőházban — mint már említettük — ma folytonosan tanácskozások voltak. Apró csapatok verődtek össze a sarkokban s egyiktől a másikhoz jártak-keletek a parlamentairek, hogy áthidalják az ellentéteket s megegyezést hozzanak létre a harci párt és a békülni akarók között, hogy ezen az alapon aztán tárgyalhassanak a miniszterelnökkel.

A tanácskozás délután 3 óráig tartott. Ekkor aztán megállapodás történhetett, mert Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán és Tóth János, a függetlenségi párt ezidő szerinti vezető emberei bementek Tisza István gróf miniszterelnökhöz s vele hosszasan tárgyaltak. Hír szerint velük volt ez alkalommal Barabás Béla is.

A tárgyalás alapját egy indítvány képezte. Ennek szövege lényegében azonos Kossuth Ferenc minapi határozati javaslatával, a melyre tudvalevőleg mindkét árnyalatból 27—27 képviselő szavazott, kiegészítve még a következő pontokkal:

1) Követelik a parallel-ülések eltörlését.

2) Követelnek egy enunciaciót Tiszától, melyben kijelenti, hogy mivel Magyarországon minden jog a törvényhozástól ered, ennél fogva a hadsereg nyelvének megállapítása is a korona és az országgyűlés, mint a törvényhozás részeinek joga s azt együttesen megváltoztathatják.

Ezen utóbbi pontot a miniszterelnöknek a következő szövegezésben terjesztették be:

A hadsereg nyelvének kérdése az ország egyéb nagy érdekeit illető fontos okokból most nem érinttetik, azonban az országgyűlés törvényszerű befolyása mint minden alkotmányos jogra, az 1867. évi XII-ik törvénycikkre nézve is sértetlenül fennáll és mivel minden jog a nemzettől ered: a törvényhozás — a korona és az országgyűlés együtt — a mai állapotot is mindenkor megváltoztathatja.

A miniszterelnök kijelentette, hogy az indítvány mindkét pontjához hozzájárul.

A mint ennek a megegyezésnek híre futott, észrevehetőleg megcsappant az ellenzék harci kedve. A folyosón reménykedve hirdették a béke emberei.

— Most már csakugyan meg lesz a béke!

Az obstrukció néhány lelkes pártfogója igen dühös. A legdühösebb közöttük a néppárti Kaas Ivor br., a ki azt a komikus kijelentést tette, hogy ha magára marad, akkor is obstruál, ha kell, három hónapig is.

A harcosok elhatározták, hogy holnap délelőtt 10 órakor összejönnek a függetlenségi pártkör helyiségeiben, és ekkor Bakonyi határozati javaslatot fog előterjeszteni, mely nem sokban tér el a Thaly-féle indítványtól.

Kimondja ez, hogy a további eljárásra nézve minden pártagnak szabad kezét hagynak és követeli, hogy a chlopy-i hadparancs által megingatott kiegyezési törvény tisztáztassék, továbbá a király és a nemzet jogköre határozottan körülvonaltassék.

A Kossuth-párt válsága.

Egyik fővárosi esti lap — mint tudósítónk jelenti — mai számában a következőket írja: „A függetlenségi és 48-as pártnak a hol-

nap, pénteken este megtartandó értekezlete elé a legnagyobb érdeklődéssel néznek a politikai körök. De a legnagyobb várakozással van eltelve a közönség is és általában az a kérdés foglalkoztat mindenkit, helyreáll-e a béke a pártban, vagy beáll-e a szakadás.

Reméljük, hogy a szakadásnak a veszedelme el lesz kerülhető. Annál inkább reméljük ezt, mert meggyőződünk róla, hogy ugy a harciasok, mint a békepárt egyaránt őszintén óhajtnak, hogy a párt belső válsága elintéztessék anélkül, hogy a párt egysége, békéje, összetartása kárt szenvedjen.

Konstatáljuk, hogy a harci pártot a legfájdalmasabban érintette Kossuth Ferencnek az elnökségről történt lemondása, amely váratlanul ért mindenkit, mert senkinek se volt eszé ágában, hogy Kossuth ellen tegyen csak egy lépést is. Nem egy harci párti mondja ma:

— Inkább ott hagytam volna az értekezletet, ha azt tudom, hogy Kossuth a saját személye ellen irányulónak tartja majd a mi állásfoglalásunkat.

A párt minden tagja azon van, hogy a válságot elsimítsa. A helyzet ma az, hogy Kossuth Ferenc előterjesztései mellett mintegy negyvenhét képviselő foglal állást, tehát jóval több, mint a párt fele. És általában az az egyedül helyes felfogás uralkodik a pártban, hogy a kisebbség feltétlenül vesse alá magát a többség határatának és szó se lehessen arról, hogy akár az egyik fél, akár a másik fél kimenjen.

A jóakarát tehát mind a két részen megvan. Es azt hisszük, Thaly Kálmán, akit a pénteki értekezlet vezetésére fölkérték (mivelhogy elnöke a pártnak jelenleg nincsen), meg fogja találni a helyes utat arra, hogy szerencsésen intézze el a válságot, amely ismételiük, nemcsak a pártra nézve volna szerencsétlenség, hanem az egész nemzetre, melynek ma szüksége van egy egységes, erős Kossuth-pártra, sokkal nagyobb szüksége mint valaha.

Apponyi és az agráriusok.

A B. N. írja: Nagyon érdekes nézni, hogyan kerülgetik folytonosan Apponyiék az agráriusokat és ezek hogyan térnek ki a kerülgetés elől. Ma is beszélték a Ház folyosóján, hogy gróf Apponyi Albert meglátogatta Károlyi Sándort a végből, hogy a szabadelvűpártból való kilépésre bírja. Az agráriusok vezére azonban határozottan elutasító választ adott, hivatkozván a gazdasági érdekekre, különösen a szövetkezeti ügy érdekeire, melyek szükségessé teszik, hogy az agráriusok a szabadelvűpártban maradjanak. Ezt a hírt érdekesen egészíti ki az agráriusok hivatalos lapjának következő közleménye:

Egy könyvomat lap azt üságolja, hogy az agráriusok egy csoportja, élén gróf Károlyi Sándorral, a szabadelvűpártból való kilépését elhatározta. Mi ilyen elhatározásról nem tudunk. Az agráriusok magatartását illetőleg csak a napokban tettünk közzé illetékes forrásból szerzett információkat és azóta tudunkkal semmiféle olyan esemény nem jött közbe, mely megállapodásukat alterálhatná. Az agráriusok nemzeti aspirációkkal és gazdaságpolitikai pretenziókkal igenis érvényesülni akarnak, de csakis a törvényes rend alapján. Milyen helyről érvényesíthetők legjobban e törekvések? — ez a jövő kérdése. De bármilyen is lenne az agráriusok pártállása, annyi bizonyos, hogy a jelenlegi válságos viszonyok között minden helyről támogatnák a kormányt a törvényes rend visszaállítására irányuló törekvéseit és minden-

esetre elítélnék az obstrukciót, mely közjogi téren gyakorlati eredményekkel nem bíztat, nemzetgazdasági érdekeinkre nézve pedig valóságos csapást jelent.

Mi ismételiük azt a pozitív értesülést, hogy az agráriusok gróf Tisza István kormányra lépésekor ki akartak válni s akkor ők hívták Apponyiék, akik nem mentek; most meg Apponyiék hívják az agráriusokat, akik viszont mostnem mennek.

EGYESULETI ELET.

(*) Az allami tisztviselők aradi déki körenek elnöksége, kéri azon allami tisztviselőket, akik a kör tagjai közzé belépni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat Bajtay Mihály titkárnál (Andrássy-tér 1. sz. bejelenteni sziveskedjenek. Évi tisztsági díj 2 korona.

A tornaegylet köréből.

(Uj tagok. — A női torna-szakosztály. — A pénztár állása. — Beszámoló a torna évről. — Az aradi országos torna-ünnep. — Átirat Wlasiécsához.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 3.

Tegnap este tartotta meg az Aradi Tornaegylet választmánya a iyeumban rendezési gyűlést, melyen Steinitzer Pál dr. elnökölt. A legutóbb tartott választmányi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után Nagy Sándor titkár-művezető előterjesztette a felvetelre jelentkezettek névsorát, kik a következők: Werner Sándor, Pásztor Sándor, Pichler János; a női tornaszakosztályba: Prossot Erzsébet, Boros Malvin, Boros Zeilma, kiket a választmány egyhangulag felvett tagjai sorába. Titkár-művezető egyben jelentette, hogy a női tornaszakosztály létszáma rövid egy hónap alatt már harmincötre emelkedett, mit a választmány örömmel vett tudomásul.

Körmives József pénztárnok jelentése szerint pénztári maradvány 1908. október haváról 10320.90 korona, befolyt november havában: 400 korona, összesen: 10720.90 korona. Kiadatott november havában 265.19 korona, készpénz maradvány 10455.19 korona. A pénztárnok jelentése tudomásul vétetett.

Nagy Sándor titkár-művezető tett ezután jelentést a november havi torna- és vivóórák látogatásáról, e szerint a női tornaszakosztályban tartatott összesen 113 tornaóra, részt vett a 18 órában 283, egy órában átlag 22 hölgy tornász. A férfi torna-szakosztályban tartatott összesen 14 tornaóra, részt vett e 14 tornaórában 326, egy órában átlag 22 férfi tornász. A vivókörben tartatott összesen: 11 vivó óra, részt vett e 11 órában 174 vivó, egy órában átlag 15 vivó.

Titkár-művezető jelentését különösen a női tornaszakosztályra vonatkozólag nagy örömmel fogadta a választmány, tapasztalva azt, hogy városunk minden jó és nemes ügyéért lekesülő hölgyei mily szép számban vesznek részt a tornázásban. A női tornaszakosztályt Boros Dóra urhölgy, polgári iskolai és felső leányiskolai tornatanítónő vezeti, kinek a titkár-művezető is segítkezik.

Nagy Sándor titkár-művezető előterjesztette az Aradon tartandó VII. országos torna-ünnepély részletes sorrendjét. A nagy gonddal kidolgozott s a tornászok összes tornászai és atletikai igényeit egyaránt kielégítő műsort a választmány elfogadta s azt az országos torna-szövetség igazgató-bizottságához haladóktalanul felterjeszti, melynek műszaki bizottsága azt felül vizsgálja s így kerül az a folyó hó 13-án Budapesten tartandó szövetségi igazgatósági bizottsági gyűlés elé. Ez a választmány dr.

szó, a jogügyi bizottság elé terjesztette az ügyet.

A mai ülésen *Institóris* Kálmán polgármester felvette a kérdést, hogy a szerződés értelmében kötelezhető-e a társulat az egységes vizorák bevezetésére.

Steinhardt Mór dr. szerint az egész ügy nem a városra tartozik, mert a társaság-nak szól.

Rosenberg Miksa dr.-nak az a nézete, hogy itt két fél jogviszonyának rendezéséről van szó. Szerzett jogokat elvenni nem lehet, hanem lehet a jövőre nézve intézkedni.

Schwarz Jenő dr.: Szorítsa a társaságot a rendőrség a vizorák bevezetésére.

Avarffy Ferenc: Indítványozza, hi: *dessék ki a közgyűlésen a rendeletet*, mely így kötelező erejű lesz, s a társaságnak tudomást kell szereznie róla. Hogy eljert-e a társaság a rendeletnek, vagy nem, az a miniszterre tartozik ezután.

Robitsch Agoston dr. és *Priegl* István dr. osztja ezt a nézetet.

A bizottság *Avarffy* indítványát elfogadja.

Végül napirendre került az *árvaházi szabályrendelet*. A bizottság elhatározta, hogy ki nyomatja.

A tauci végrendelet-hamisítók.

(Úri emberek vád alatt.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 3

Az *aradi* törvényszék vád tanácsa legutóbb tartott ülésén érdekes ügygel foglalkozott. Többször említettük már azt a bűnügyet, mely *Kriszhaber* Ferenc dr. budapesti ügyvéd feljelentése nyomán *Nika* János tauci körjegyző, *Kuncz* János tauci gyógyszerész, *Winter* János ternovai fakereskedő, *Szikora* Róza tauci házvezetőnő és egy aradi férfiruha kereskedő, továbbá egy aradi temetkezési vállalat tulajdonosa ellen köz- és magánokirat hamisítás miatt megindult. A bűnügy előzményei a következők:

Gerhardt Ignác tauci földbirtokos 1900. évi július 21-én 400,000 korona értékű ingatlan és ingó vagyon hátrahagyása mellett meghalt. Írásbeli végrendelet nem volt és ezért a törvényszerinti örökösök, az elhunyt *Katalin* nevű nővére, továbbá *Ferenc* nevű testvérének árvái jelentkeztek a hagyatékért. Mikor azonban *Nika* János körjegyző hivatali kötelességéből kifolyólag felvette a haláleset felvételi jegyzőkönyvet, annak azon kérdőpontján, hogy volt-e végrendelet, azt írta be, hogy az elhunyt négy tanu előtt szóbeli végrendeletet tett. Tanuként megnevezte *Kuncz* János tauci gyógyszerészt, *Winter* János ternovai kereskedőt, *Vika* János körjegyzőt és az aradi férfiruha kereskedőt.

Ezek négyen kiállítottak a temetés után egy nyilatkozatot, hogy *Gerhardt* Ignác közvetlen halála előtt az ő jelenlétükben tauci ingatlanának felét és összes ingóit *Szikora* Róza házvezetőnőjére, többi vagyonát pedig testvérére és elhunyt testvérének gyermekeire hagyta, kijelentve még azt is, hogy ezt a rendelkezését végrendeletnek kívánja tekinteni.

A törvényszerinti örökösök ezt a szóbeli végrendeletet perrel támadták meg, egyúttal pedig *közokirathamisítás* miatt büntető uton feljelentést tettek *Szikora* Róza és a négy tanu ellen.

A polgári perben aztán az örökösök valahogy kiegyeztek *Szikora* Rózával, akinek 9000 koronát adtak végkielégítésképpen. A bűnvádi eljárás azonban hivatalból tovább folyt és ezek során érdekes adatok jutottak a napvilágra.

Peja György és *Fodor* Erzsébet tauci lakosokon kívül még két másik tanu is jelen voltak a haldokló *Gerhardt* betegágyánál abban az időben, amikor az állítólagos szóbeli végrendeletet tette volna, de *eskü alatt* vallották, hogy *Gerhardt* a vagyonáról *egyáltalán nem tett rendelkezést*. A két név szerint megnevezett tanu azonkívül azt is vallotta, hogy *Szikora* Róza és az aradi szabó a halálozást megelőző héten összebujtak és kifőzték a szóbeli végrendelet tervét.

A temetkezési vállalat tulajdonosa úgy került be az ügybe václottként, hogy *Szikora* Róza feljelentette magánokirathamisításért. A feljelentés szerint a megvádolt ember a temetés előtt *Szikora* Rózával megrendeltetett egy 30,000 koronás temetést, de *Szikora* az összeg megfizetéseért nem akart felelősséget vállalni. A temetkezési vállalat tulajdonosa ekkor egy hosszukás üres papírost tett elébe és azt mondta, hogy írja alá, ez a megrendelés. Később kiderült, hogy váltót íratott vele alá és ezt be is peresítette.

A váltópör folyamán *Szikora* Róza később elismerte, hogy a megrendelés alkalmával kötelezettséget is vállalt az összeg kifizetése iránt és a temetkezési vállalatnak a pénzt ki is fizette, egyúttal a beadott feljelentést visszavonta. Ez azonban már későn jött, mert a bíróság hivatalból üldözendő cselekményt látott fennforogni.

A vádtanács legutóbbi ülésén *Nika* Jánost, háromrendbeli közokirathamisítás, *Kuncz*, *Winter*, *Nikora* Rózát és a ruha kereskedőt egyrendbeli közokirathamisításért, a temetkezési vállalat igazgatóját pedig egyrendbeli magánokirathamisításért vád alá helyezte.

Érdekes, hogy az egyik vádlott, *Szikora* Róza, időközben meghalt, de minthogy a bíróságnak erről hivatalosan nem volt tudomása, őt is vád alá kellett helyezni.

A nagy feltűnést keltő ügyben legközelebb megtartják a főtárgyalást az aradi törvényszék előtt.

Két milliós bányavétel.

(A vulkáni szenttelepek új gazdája.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 3.

Nagyszabású érdekes köszénbánya-vétel ügyében folyt az elmúlt héten, *Aradon* a tárgyalások, a melyek most már körülbelül befejezetté váltak.

A *Salgótarjáni köszénbánya részvénytársulat*, a mely tudvalevően a petrozsényi-vidéki köszénbányák tulajdonosa, megveszi a *Felső-zsilvölgyi köszénbánya-társulat* vulkáni szenttelepeit. A bányavétel ügyében a *Salgótarjáni köszénbánya* r. t. nevében *Frischmann* igazgató és *Dezsényi* cégvezető az elmúlt hetekben *Aradon* időztek, s itt tárgyaltak a vulkáni bányák igazgatójával, *Rotter* Józseffel. A vételi ügylet körülbelül be van fejezve, s már csupán kisebb jelentőségű differenciák várnak elintézésre. A vételár, a mint értesülünk, körülbelül két millió háromszázezer korona.

A vulkáni szenttelepek a zsilvölgyi bányatelepek közül körülbelül a legújabb; egészen a romániai határ mellett van. A társulat főtulajdonosai *Rotter* József, a bányagazgató és *Gerber* Károly. A szenttelepek összes hosszúsága körülbelül ezerhatszáz méter; a bányát 1895. óta művelik. Az 1902. évben a termelt szén mennyisége 801,894 méterháza, s a munkások száma 462 volt.

A vétellel a *salgótarjáni köszénbánya* társulat a zsilvölgyi bányák legnagyobb részének birtokába jut: mellette a *Magyar Általános Hi-*

telbanknak van még nagyobb szenttelepe, a *lupényi*. A petrozsényi szenttelepek 1894. év óta vannak a *Salgótarjáni köszénbánya* társulat tulajdonában: azelőtt a brassói bánya- és kohó-egylet birta bérben a kincstártól.

Maga vulkáni, a melynek közelében a megvett bányák vannak, élénk hunyadmegyei község; azelőtt jelentéktelen fészek volt, de a mióta a szenttelepek kiaknázása folyik, rohamosan fejlődik.

A profanizált Szent Antal.

(Egy katolikus pap a szent tiszteletéről.)

Arad, december 3.

Szent Antal a szentek között a legnépszerűbb szent. De az iránta tartozó tisztelet annyira tuinótt, hogy a többi szenteknek veszedelmes konkurrenciát szerzett vele. Nálunk *Aradon* is nagyban él a Szent Antal-kultusz. Kevés katolikus asszony az, akinek a zsebéből hiányzik az az apró kis bádög skatulya, melyben Szent Antal szokrocskája húzódik meg. A napját, ami keddre esik, megbőjölök jobban, mint a többi szentét. Sőt még Szűz Mária magasztos tiszteletét is elhanyagolják Szent Antal tisztelete miatt.

E nagyranőtt és sokszor nagyon téves irányban fejlett kultusz ellen kel ki a katolikus irányu *Egyházi Közlöny*-ben most egy katolikus lelkész. Elmondja, hogy tuibuzgóságából valóságosan profanizálják ezt a kultuszt, melyet valóságos üzleti viszonynyá degradálnak.

— Ugyan, édes Szent Antalkám, add meg, hogy megnyerjem a főnyereményt, juttatok neked két koronát belőle.

— Ezért ennyit és ennyit kapsz.

Szóval lehet vele alkudni is. Ha a csodatévő szent késlekedik, ilyenformán figyelmeztetik

— Vigyázz, mert nem kapod ám meg a két hatost!

Mások felfogadják Szent Antalt rendőrnek, cselekedőnek, házasságközvetítőnek. Legalább úgy hiszik, hogy a készséges szent mindenre vállalkozik. Egy hölgy, ha elveszt valamit, fő kiált:

— Szent Antalkám, keresd meg, kapsz husz krajcárt!

Persze a kis kutyával is így szoktak a portyoztatni — mondja elkeseredésében az *Egyházi Közlöny* cik írója.

— Azorkám, keresd meg, kapsz cukrot!

A cikkíró lelkész a következő érdekes példát is felemlíti:

Egy hölgy az udvarló férjül való megfogásában Szent Antal segítségét kérte. A csodatévő szent (és ebben nincsen semmi csoda) az udvarló iránti kiméletből nem akarta megfogni a szegény udvarlót. A hölgy megharagudott a makács házasságközvetítőre, kidobálta a képeit, földhöz vágta a szobrát, az olvasót és úgy jóllakott kedden, hogy szinte megcsömörlött bele.

— Nesze, Szent Antal — nyögte kinjában és haragjában — kellett ez neked?!

A hölgy mamája két hónapi fasét tartott a makácskodó szenttel.

Mások — írja az *Egyházi Közlöny* — a legprózaibb dologhoz, még bűnös cselekedetekhez is kéri a segítségét, akár az olasz brigantik a madonnaét. Udvarló és vőlegényfogásra, flirt és liaison kötésre, irigyelt partik fölbontására, vendégek csábítására és menesztésére.

— A harmadik rossz irányról alig merek írni — mondja a derék lelkész — mert a tinta pirul tőle, azért röviden említem. Egy társaságban szóba kerül Szent Antal, egy ifju nő ábrándos lelkesséssel sóhajt:

— O, én igen szeretem Szent Antalt, mert ő olyan szép fiu volt! . . .

Hát csakugyan tulzásba csaphatott a Szent

Antal kultusz, ha magának a katolikus egyház papjainak kell ellene védekezniök. Mert valóságban úgy van, ahogy Krisztus igaz szolgálja írja az egyházi lapokban: nem kegyeleti kultusz ez már, hanem rut babonáság, az igazi vallásos kultusz profanizálása.

HIREK

— **A kisjenői vadásztok.** Kisjenőről jelentti tudósítónk: József Ágost főherceg s a kíséretében levő vadásztársaság tegnap az ágyai erdőben 15 nyulat, egy rókát, egy fácánt és egy nyestet ejtett el. A vadásztársaság ma, csütörtökön reggel fél 7 órakor különvonattal *Bánkutra* utazott, a honnét délután 5 órakor tért vissza Kisjenőre. A mai vadászaton 1002 nyul, 89 fácán, 82 fogoly és két róka került terítékre. A vadásztársaság tagjai közül *Révay* br. és *Berchtold* gr. ma elutaztak. *Podmaniczky* br. százados, a mezőhegyesi ménésintézet parancsnoka tegnap megérkezett Kisjenőre s már a mai bánkúti vadászatban részt vett. Ugyancsak ma délután 2 órakor érkezett meg *Urban* Iván főispán is. Holnap a *holumburi* és *lunkai* erdőkben fog vadászni az előkelő társaság vaddisznókra. Szombaton, e hó 5-én délelőtt 9 óra 50 perckor József Ágost főherceg és kísérete elutazik Kisjenőről, egyenesen Budapestre.

— **Csallány tabornokot áthelyezik.** Szegedről írják: A szegedi II. honvédkerület parancsnoksága közelebből új vezetőt kap. Befejezett dolog ugyanis, hogy a budapesti I. honvédkerület parancsnoka, *Bihar* Ferenc altábornagy nyugalmába megy és helyébe *Csallány* Géza vezérőrnagy, a szegedi honvédkerületnek a Kosuth-szobor ügyéből ismeretes parancsnoka lesz áthelyezve.

— **Körber utóda.** Prágából táviratozzák, hogy ottani politikai körökben elterjedt hírek szerint *Körber osztrák miniszterelnök bukása befejezett dolog.* Utóda hír szerint gróf *Kloudenhove* felső-ausztriai helytartó lesz.

— **Az irodalmi szakosztály ülése.** Az aradi *Kölcsey Egyesület* irodalmi szakosztályának elnöki bizottsága ma délután, *Somogyi* Gyula dr. elnök vezetésével ülést tartott. Ezen elsősorban tudomásul vették a szakosztály által rendezett, nagyszabású *Rákóczi-ünnep* fényes sikeréről szóló jelentést. Az ünnep bevétele 263 kor. 20 fillér. A költségek és a tiszteletdíjak levonása után fennmaradt tiszta jövedelemből 80 koronát szavaztak meg a *kassai Rákóczi-szoborra.* A Rákóczi-ünnep közreműködőinek a szakosztály köszönetet szavazott. Ezután elhatározták, hogy a szakosztály legközelebbi estélyét december 29-én, kedden délután öt órakor, a városháza dísztermében tartják meg. Ezen *László* Béla dr., az ismert nevű fővárosi író fog vetített képek kíséretében fölolvastatni *Paál* László képeiről; a műsor további részét két zeneszám, egy verses fölolvastatás, egy aradi irónó prózái fölolvastatása, az aradi színtársulat egy tagjának közreműködése fogja betölteni. Belpó díjak: ülőhely 80 fillér, karzat 40 fillér. Ezután a szakosztály több belső ügyet intézett el.

— **Mikor lesz sorozás?** A mai zavaros politikai viszonyok egyik legaktuálisabb kérdése, hogy mikor tartják meg a folyó évben elmaradt sorozást. A kormány ama terve, hogy december 28-ig befejezzék az ujonccsallitást, hajótörést szenvedett. Ez által a besorozandók négy hónapot veszítettek, a mi nagy sor a katonáéletben. Ha az első terv szerint tartják meg a sorozást, az ujoncok január végén vonulnak

volna be, 1906. szeptemberben léptek volna ki így összesen két év és 8 hónapot kellett volna szolgálniok. E terv eselvén, az ujonccsallitást csak 1904. év elején tarthatják meg s így a bevonulás április eleje előtt aligha lesz meg. A jövő áprilisban bevonuló ujoncok 1907. márciusban szabadságoltatnak csak, ami nagy idővesztés a régi tervvel szemben. Mivel április elejére a harmadik évüket kiszolgált, illetve negyedéves katonák már szabadságoltatnak, az ujonccsallitást az egyévi önkéntesek teljesítik, kik arra az időre már altisztek lesznek. Az ujonnan besorozott egyévi önkéntesek a jövő év októberében kezdik meg szolgálatukat.

Budapestről táviratozza tudósítónk: A hadügyi kormány az esetre, ha a sorozás januárban nem lesz megtartható, a három utolsó sorozóévbeli póttartalék s legénységet behívja és illetve a lovasság és lovas tüzérség legénységét továbbra is bentartja. Miután pedig ez a szolgálati érdekből okvetlenül szükséges intézkedés sok családot a kenyérkeresőtől foszt meg, csak a legsürgősebb szükség esetén fogják végrehajtani a tervet.

— **Eljegyzés.** *Jombart* Lajos cs. és kir. 3-ik huszárezr docli hadnagy jegyet váltott *Kintzig* Margit kisasszonnyal, özv. *Kintzig* Ferencné urnő bájos leányával Aradon.

— **A közlekedésügyi bizottság ülése** Arad város közlekedésügyi bizottsága pénteken délután ülést tart. Két ügy kerül tárgyalásra: a fuvarozási szabályrendelet és az *Andrássy-uton, József főherceg uton, Boros* Beni-téren a vasútig húzódó *keramit ut fenntartása.* A szabályrendelet ügyben a fuvarosok állomáshelyét illetőleg mond véleményt a bizottság, a keramit ut dolgában pedig arra nézve, vajjon az építő vállalatra bízzák az ut fenntartását, vagy pedig a város vegye ezt magára.

— **A szegénytanulók felruházása.** A *Weitzer* János utcai fiúiskola díszterme szép ünnepség színhelye lesz pénteken délután három órakor. Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület teljesíti ott nemes hivatását, mikor szegénysorsu iskolás gyermekeket felöltöztet. Meleg téli ruhával, lábbelivel látja el őket, hogy könnyebben viseljék el a most beköszöntő telet. A ruhakiosztáson, melyre ma küldte szét a meghívókat *Hauser* Károlyné elnök. vendégek is megjelenhetnek. A meghívás így hangzik:

Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület december 4-én (péntek) délután 3 órakor a polgári fiúiskolában 360 gyermeket öltöztet fel téli ruhával. Ezen ünnepségre az egyesület összes tagjait, valamint minden gyermekbarátot tisztelettel meghívja: özv. *Hauser* Károlyné, egyesületi elnök.

— **A szász-weimari hercegnő nagy beteg.** A párisi „Temps” jelentti, hogy *Sarolta* szász-weimari hercegnő, *Vilmos* császár legidősebb nővére, *torokrákban* szenved.

— **A város nyugdíjbizottsága** pénteken délelőtt fél 12 órakor ülést tart, melyen *Ottó* Dániel dr. özvegyének és *Leitner* Ernő dr. körületi orvosnak nyugdíj ügye kerül tárgyalásra.

— **Szívárvány az éjben.** Csütörtök reggel 8 és 4 óra között ritka látványban gyönyörködhetek azok, akiknek szabadban volt dolguk. Az ég nyugoti oldala tiszta, csillagos volt és a hold teljes fényében világított. A keleten borus, felhős volt az égbolt, melyen fél órán át szívárványt rajzoltak a hold erős sugarai. A babonás nép persze a legnagyobb előszeretettel jósolt a ritka égi tűneményből!

— **Házasság.** *Mikes* Mór a pesti magyar kereskedelmi bank tisztviselője e hó 6-án, vasárnap tartja esküvőjét *Pfefferkorn* Hilda kisasszonnyal, Aradon.

— **Magyarország ellen tüntető énekesnő.** *Zürichből* táviratozzák: Tegnap este az ottani Corso-színházban több magyar ember egy *Siebert* nevű táncosnő ellen tüntetett, mert a táncosnő

általólág becsémérlőleg nyilatkozott a színpadon a magyarokról. Egy másik artistanő ezt monddta a partnerjének:

— Nem vagyunk a magyar parlamentben. A tüntető magyarok ezt se engedték szóhoz jutni. A tüntetést rendőri beavatkozás sem tudta megakadályozni, úgy, hogy kenyeteinek voltak az előadást abbahagyni. A közönség a magyaroknak fogta a pártját.

— **Mit jósol Meteor?** *Meteor* írja lapjában: December hó csomóentjai 4., 7., 9., 15., 20., 21., 22., 25., 27-ikére esnek és a polygok állásból kifolyólag a 9., 21., 22., 25. és 27-ikiek hideg jellegűek, míg a többieknek enyhe tulajdonságuk van. Az egyik foltcsoportról már tudni, hogy megsemmisült, így az ezt követő erőhatás ciklonos, vagyis széles jellegű. A második szintén orrasi folt 29-én fordult át hozzánk ugyancsak állapotban, mint elfordulásban volt, amely már akkor is tömörülni kezdett s ha most még jobban tömörül, úgy a foltcsoport sem fogja melegen befolyasolni december hó időjárását, úgy hogy azon hideg is e hónapban jéhet meg számunkra, ami november hónap csak kis mértékben tudott érvényesülni vagyis *deve* ber valóságos téli hónapnak ígérkezik, mely maximumát karácsony körül éri el, az eddigi adatokból nézve.

— **Színházi jegy miatt a halálba.** Egy fiatal urinő vetett véget tegnap este *Kassán* öngyilkos módon életének. *Maurer* Rezső kereskedő neje tegnap este 7 óra tájban lakásán a *lám-pavasra felakasztotta magát* és mire tettét észrevették, már halott volt. Öngyilkosságának okát bomály borítja. Tény, hogy mielőtt végzetes tettét elkövette, férjével összeálkalmazása volt, állítólag a miatt, mert az őt nem akarta magával vinni a színpadra. Ezt adják elő az öngyilkosság okául a házbeliek.

— **Elfogott szélhámosságok.** Megirtuk a minap, hogy Budapestén *Rosenthal* József nádor-utcai 18. számú szövetkereskedésbe egy fiatal ember állított be, aki *Rauschburg* Deák Ferenc-utcai kereskedő amittott megrendelésével 220 koronát érő szőrmeárut csait ki. A szélhámosság Rauschburgnál egy sapkát vett két koronaért, amiről bélyegzővel ellátott nyugtát kért. A ceruzával írt sorokat kitörölte és helyébe a 220 koronát érő szőrmeáruról szóló megrendelést írta, csak az aláírást és a bélyegzőt hagyta épen. A nyomozás során kiderült, hogy egy egész szövetkezet üzi a szélhámosságot. A családok közül kettőt: *Klappholz* Jenő 18 éves és *Dobos* Béla 32 éves kereskedő segédat a rendőrség letartóztatt.

— **Családirtó rabbi.** Hajdudorogon szombat hajnalán szörnyű vérengzést vitt véghez *Czitrom* Herman vizsgázott rabbi, az odaváló főrabbinak a fia. A fiatal *Czitrom* már régóta vallási tévelygésben szenvedett s péntek este a templomban feltűnően viselkedett, de senki se gondolt arra, hogy mit forral magában. Szombat reggel feltűnt a sógornőjének *Friedmann* Ernőnének, hogy nem jött a templomba. Roszszat sejtve, elment lakására, melyet zárva találta. Az ajtót feltörte s borzalmas kép tárult eléje. A 22 éves *Czitrom* és másfél éves *Eugenia* leánya nagy vértócsában holtan feküdt az ágyon. Mindkettőnek gégéje volt keresztülvágva. *Czitrom* az éj előtt feküdt a földön, szintén halva s mellette egy hosszú sákerkés feküdt. Ezzel irtotta ki a családját s szurta agyon önmagát. Fiatal felesége hat hónap óta áldott állapotban volt s így az anyával együtt ezt a magzatot is megölte. A fiatal rabbi örülési rohamában követte el borzalmas tettet s az elhívott *Rittersporn* Miklós dr. városi orvos már csak a halált konstatálhatta. Erdekes, hogy *Czitrom* még pár nappal a családi dráma előtt, metszői vizsgát tett Debrecenben.

— **Elfogott katonaszökevény.** Az aradi rendőrség, mint megirtuk, elfogott egy *Király* Sándor nevű embert, ki magát *Kovácsnak* is nevezte, s akiről kiderült, hogy a gyulai fogházban is ült már, s katonaszökevény. A rendőr-

ség most befejezte a nyomozatot az ügyben, s Királyt átadta az aradi katonai államásparancsnokságnak. A szökevényt Bécsbe fogják szállítani, honnan megszökött.

— **Egy tanító kalandja.** Az elmúlt éjjel furcsa kis kalandja akadt Budapesten Kiss Lajos vidéki tanítónak, a ki valami hivatalos dolgában ment fel Budapestre. Ugy gondolta, hogy a hasznosat jó lesz egybekötni a kellemessel s ezért nagy murit rendezett a saját tiszteletére. Erősen kaptos állapotban bandukolt aztán az utcákon és hogy, hogy nem, eljutott a Práter-utcába. Ott a 3. számú házban van Parnagl J. fűszerkereskedése. A tanító nagyot gondolt: betört a fűszerkereskedés ablakát és elkezdte kiszedegetni az ásványvizeket, meg a halakat. Nagyokat kacagott hozzá, de aztán bezzeg elbámult, mikor egy rendőr nyakon csípte és vitte a kapitányságra. Itt nagyon csodálkozott, mikor kijózanodott, hogy ő betörést követett el és azzal védekezik, hogy teljesen részeg volt és nem tudta mit mivel. Minthogy ez a védekezés valószínűséggel bír és minthogy a fűszerkereskedőnek a kárát is megtéríti, egyelőre szabadon bocsátották.

— **Ongyilkos nagykereskedő.** Bécsből táviratozzák, hogy Kurtz F renc bécsi nagykereskedő ma fűbe lőtte magát.

— **Revolveres betörő Temesvárról** táviratozzák: Pasku Unipan bírhet délvidéki betörőt, a ki csak az utóbbi hetekben mintegy 25 betörést követett el, a temesvári rendőrség az éjjel egy gyárvárosi korcsmában elfogta. Pasku revolverével kétségbeesetten védekezett, de a rendőrség legyűrte és letartóztatta.

— **Bilse hadnagy színműve.** Straszburgból táviratozzák, hogy Bilse hadnagy, akit *Egy kis garnizonból* című leplező regényéért a haditörvényszék egy évi várfogságra ítélte, *Igazság* címen színművet írt, melyet legközelebb előfognak adni.

— **Krampuszok** Porter Vilmos Nagy Aruházában a Szabadságtéren szerezhették be legnagyobb választékban. A cég igen dus készlettel látta el magát Mikulás napjára. A karácsonyi tárlat már teljesen készen van és pompás áttekintést nyújt az érdeklődőknek. Ajánlatos különösen a vidéki vevőknek, hogy karácsonyi játékszükségüket már most szerezzék be, mivel ilyenkor még mindent nagy mennyiségben találhatnak meg. Rendeléseiket megtehetik írásban is és esetleg meghagyhatják, hogy az áru bizonyos napon szállítandó el. Ezen korai rendeléssel megkönnyítik az áruháznak a figyelmes és gondos elintézését. Telefon 324.

— **Dentolin fog-creme** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x** — **Nagyérdemű vevő közönség** becses figyelmébe ajánljuk Nádler Lajos (Arad, Andrásy-tér 16. sz.) dusan felszerelt női és férfi divatruházat, és különösen karácsonyi nagy különösztályát is ahol mélyen leszállított, ugyszólván félárban lehet vásárolni.

— **x** — **XXIII ik államsorsjáték.** F. é. december hó 17-én tartják meg a közös katonai jótékonycélokra rendezett XXIII-ik államsorsjáték húzását. Ezen sorsjáték tartalmaz 13.382 készpénzgyerményt 512.880 korona összegben. A főnyeremény 200.000 korona. Tudvalevő dolog, hogy ezen sorsjáték tiszta jövedelme kizárólagosan jótékonycélokr., tiszta emberbaráti intézmények támogatására fordítatik és ezért a közönség részéről a legnagyobb pártolást érdemli meg. A jótékonycéllal mellett 4 koronaért, ennyi egy sorsjegy ára, még 200.000 korona elnyerésére is van kilátás. Sorsjegyek kaphatók dohánytőzsdékben, bank- és váltóüzletekben stb.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Följelentés egy bank ellen. Szenzációs följelentés érkezett e napokban a budapesti királyi ügyészséghez. A panaszos az elhalt Somossy Károly volt orfeumtulajdonos csódtömeggondnoka, aki a Somossy-mulató új birtokosa,

a *Főió Számla és Leszámitoló bank* igazgatósága főképen pedig ennek volt vezérigazgatója ellen a büntetendő cselekmények egész sorozata miatt emelt panaszt. Többek között felhozza a panaszlevél, hogy Somossy Károly orfeumának berendezését a bank vezérigazgatója 2000 koronáért vette meg és nyomban eladta azt a banknak 120.000 koronáért s a berendezés még ennél a tekintélyes összegnél is többet ért. A följelentés alapján a budapesti büntetőtörvényszék vizsgálóbírája már házkutatást is tartott és foglalt is a volt vezérigazgató lakásán.

Életfogytig elcsukva.

(Akkasztás helyett börtön.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 3.

Két év előtt egy téli estén az ötvenes évek rablóvilágába illő rablóiilkosság történt a pestmegyei Harka községben.

1901. év december 20-án este hét órakor *Perneki János* harkai jómódu földműves kutyagatásra lett figyelmes, mire kiküldte *Fehér Pál* juhász fiút, néznie utána, hogy mit ugatnak annyit a kutyák. A fiu kiment az udvarra s három férfit pillantott meg a kerítésen túl. Semmi rosszat nem gyanítva, még oda is kiállt nekik:

— Hej! Kik maguk? Jöjjenek be!

Azt híván, hogy az idegenek a kutya ugatás miatt nem mernek a házba lépni

A barátságos meghívásra azonban olyan választ kapott, hogy hanyatt-homlok rohant a házba. Ugyanis az idegenek válaszkép három puskagolyót küldtek a gyerekre, a melyből egy a fülét furta keresztül.

A lövöldözésre elősietett *Perneki Jánosné*, leánya *Borcsa*, a két fia *Vince* és *János*, pár perccel később még az öreg *Perneki*.

Az álarcos rablók hamarosan leütötték az öreg *Pernekit*, meg *Borcsa* leányát, a többieket pedig a házba szorították, a hol szintén elbántak velök. Az öreg asszonyt, *Vince* fiát és *Fehér Pált* életveszedelmesen megsebesítették, s csupán *Perneki Jánosnak* sikerült az ágy alá bujva megmenekülni a biztos haláltól.

Ezután összeszedték minden értékes holmit s ott hagyták vérbenfagyva áldozataikat.

A csendőrök a sebesültek vallomása alapján letartóztatták *Dér Pétert* és ennek fiát *Károlyt*. A kalocsai törvényszék, mely a vizsgálatot vezette, nem bírta a harmadik ismeretlen embert felkutatni s a két *Dér* is erősen tagadta a rablóiilkosságot.

Az esküdtek azonban mégis bűnösnek mondták a két *Dér* s ennek alapján a törvényszék *kötél általi halálra* ítélte őket. Ezt az ítéletet azonban a kuria *megsemmisítette*, mert a tárgyaláshoz kirendelt külön védő nem vett személyesen részt a tárgyaláson, hanem egy *ügyvédjelttel* képviseltette magát.

Másodszor az esküdttörvényszék a két vádlottat *életfogytiglani fegyházra* ítélte. Az ez ellen benyújtott semmisségi panaszt tárgyalta a kir. kuria második büntetőtanácsa ma *Baumgarten* Izidor dr. koronagyőzsebhelyettes indítványára annak elutasításával a törvényszék ítéletét helybenhagyta.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetéskeptelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéskeptelenségekről tesz jeleltést: *Brang Mihály*, Bécs. — *Pokorny Ferenc*, *Gitschin*. — *Majó és tarse*, *Budapest*. — *Bakó Vilmos*, *Barót*. — *Wellisch Ede*, *Székesfehérvár*. — *Lichtschein Pál*, *Nagy Kanizsa*. — *Ott Károly*, *Debrecen*. — *Weisz Gyula*, *Püspökladány*. — *Koller M.* Bécs.

Szerezzet

— December 3. —

— **Értékpapírok:** Készárú nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
— **Szárművek:** 12:80—13— korona mmásanként

Budapest-kőbánya! sertéskereskedelem

— December 3. —

— **Magyar elsőrendű:** Öreg nehéz páronként 400 kilogramm feletti súlyban — fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban 116—8 fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban 121—2 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 121—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 120—1 fillérig.

— **Szerbiai:** Nehéz páronként 260 kilogramm feletti súlyban 121—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 120—1 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 118—9 fillérig.

— **Szárművek:** November 30. napján volt készlet 27.746 darab, december 1. napján főlhajtott 519 darab, december 1. napján elszállított 451 darab, december 2. napjára maradt készlet 27.814 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

1903. karácsony!

Karácsonyi és Újévi

papir különlegességek. **Levélpapírok** (kis és családi dobozó), **Festékdobozok**, **Írószerkészletek**, **Íróasztalberendezések**, képeslevelezőlap albumok, festőminták,

gyári áron.

Alkalmi vételek:

Diszmvék,
Ifjusági iratok és
Imakönyvekben!

Üzleti könyvek

gyári áron alul!

Karácsonyi és újévi

képes levelezőlapok.

Íróaljszat naptárak!

Fali, heti és napi előjegyzési naptárak.

Mindén vevő

egy díszes naptárt kap

ingyen.

Révész Nándor,

könyv-, zenemű- és papirkereskedése

Aradon, Andrásy-tér, (Minorita-palota.)

Telefon 265.

Deutsch Testvérek mellett.

Budapesti áru- és értéktőzsze.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítás. —

Budapest, december 3

— **Értékpapírok:** Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngy. Bányadt irányzat mellett 12000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás kódos.

— **Szárművek:** Berlin ¼ magasabb.

Zárólat 12 órákor:

Buza 1904. áprilisa	7.68 — 7.69
Buza 1904. októberre	7.58 — 7.60
Ross 1904. áprilisa	6.59 — 6.60
Zab 1904. áprilisa	5.48 — 5.49
Tengeri 1904. májusra	5.16 — 5.17
Repece 1904. augusztusra	11.75 — 11.85

Zárólat 5 órákor:

Buza 1904. áprilisa	7.69 — 7.70
Buza 1904. októberre	7.58 — 7.60
Ross 1904. áprilisa	6.60 — 6.61
Zab 1904. áprilisa	5.48 — 5.49
Tengeri 1904. májusra	5.17 — 5.18
Repece 1904. augusztusra	11.75 — 11.85

Biztos állás!!!

Dr. Vaszkó György és Gilányi János Vezérkönyv az általános műveltség terjesztésére című munka az, melynek segítségével bárki, egyedül minden más könyv nélkül képes arra, hogy rövid idő alatt a polgári 4 osztályából **sikeresen** tehessen vizsgálatot. Mindazoknak tehát, kik a minősültséget elnyerni óhajtják, melyre a kvalifikációra való előrehaladásban szükségük van, vagy maguknak biztos jövőt kívánnak szerezni, ajánljuk azonnali megvételre a

„Vezérkönyvet,”

melynek segítségével biztosan célt érhetnek.

Ára 8 korona. — Vidékre bérmentve.

Kapható:

INGUSZ I. és FIA

könyvkiadóhivatalában Aradon,

Weitzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Városi és megyei telefon száma: 517.

A helyben december hó folyamán megnyitló egyéves önkéntességre előkészítő tanfolyamra szívesebből jelentkezések elfogadtnak.

A tanfolyam esti órákban lesz, és ez a magán hivatalnokoknak különösen előnyös.

Tanfolyvjegyzék ezen tanfolyamra cégünk birtokában van.

A könyvek állandóan raktáron vannak.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Irtá: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Cholnoky Viktor.

[13]

(Folytatás.)

— Azért beszél így, donna Eliza, mert nem ismeri a világot — szolt a fiu. — Nem tud semmit, nem tudja, hogy miért kell nekem Istent szolgálnom. De tudja meg most! Lássá... régen történt. Apám az anyám olyan szegények voltak, hogy nem volt mit ennünk. Az apám elment, hogy mi két keressen és nem jött több vissza s anyám, meg mi gyerekek csaknem éhen haltunk. Ekkor azt mondja az anyám: „Menjünk és keressük meg apátokat!” S elmentünk. Ránk es-eledett, esni kezdett az eső s egy helyen folyó állta utunkat. Az anyám kérdezte egy háznál, hogy megháhatnánk e ott? Nem; kiutasítottak bennünket. Anyám s mi gyermekek ott állunk az országútján és sírtunk. Ekkor anyám rövidre kötötte a szoknyáját s belement a folyóba, mely ketté szelte utunkat. A kisebbik hugomat a karjaira vette, a nagyobbikat kézenfogta, fején volt a batyuja. Én mentem utánuk, ahogy tudtam. Anyám megbolított. A batyu leesett fejről a vízbe, utánakapott és leejtette a hugomat. Ekkor ez után kapott s ezalatt a víz elvitte a nagyobbik hugomat. Anyám utánuk rohant s az ár őt is magával ragadta. Én megijedtem s vissza szaladtam a szárazra. Péter József azt mondta, hogy azért menekültem meg, hogy Istent szolgáljam és imádkozzak a holtakért. S azért akartam előbb barát lenni, most pedig az Etnára menni rémetének,

Nem lehet másképp, donna Eliza, Istent kell szolgálnom!

Donna Eliza egészen meg volt rendülve.

— Igaz, igaz, Gaetánó, — szolt, — de mégis úgy fáj nekem! Nem akarom, hogy elbágyj engemet!

— Nem, nem is fogok elmenni, — szolt Gaetánó.

Olyan jó kedve volt, hogy nevetni szeretett volna.

— Nem fogok elmenni!

— Beszéljek a plébános urral, hogy küldjenek a szemináriumba? — kérdezte donna Eliza alázatossal.

— Még mindig nem ért, donna Eliza, még mindig nem ért! Hiszen mondtam már, hogy nem fogom itt hagyni. Mászt gondoltam ki.

— Hát mit gondoltál ki? — kérdezte a nénye bánatosan.

— Mit gondol, mit csináltam, míg itt a lépcsőn ültem, donna Eliza? Álmodtam. Azt álmodtam, hogy elakarok szökni. Már ott álltam a boltban s ki akartam nyitni az ajtót, de nem tudtam, mert olyan sok lakat volt rajta. A sötétben álltam s egyik lakatot a másik után nyitottam ki, de még mindig sok volt kinyitlan. Nagy zajt csináltam a nyitogatásukkal s azt gondoltam: donna Eliza mindjárt itt lesz. Hanem végre kinyitott az ajtó s én kiakartam szökni; de ebben a pillanatban éreztem az őn kezét a nyakamon. Őn behuzott, én pedig kézzel-lábbal kapálóztam, rugtam, hogy nem mehettem el. Az őn szobájában, donna Eliza, világosság volt s akkor láttam, hogy nem is őn fogott meg, hanem az anyám. Ekkor nem tudtam többé ellenkezni, hanem nagyon megijedtem, mert hiszen az anyám már meghalt. De álomban az anyám elvette tőlem a batyut és kezdte kiszedni belőle, ami benne volt. S közben nevetett s vidámnak látszott s én is jókedvű lettem, mert nem haragudott rám.

Olyan különös volt! Mert úgy volt, hogy a batyuból azokat a kis szentképeket szedte ki, amelyeket azalatt faragtam, míg őnnel együtt ültem a boltban. S a képek olyan gyönyörűek voltak!

— Te most ilyen szép képeket tudsz faragni, Gaetánó? — kérdezte az anyám.

— Igen, — felelttem én.

— Akkor ezzel is szolgálhatsz Istennek, — szolt az anyám,

— Tehát akkor nem kell megszökniöm donna Elizától?

— Nem, — felelte az anyám s éppen mi kor ezt mondta, akkor keltettek maguk fel!

Gaetánó diadalmasan nézett donna Elizára.

— Mit gondolt, mit akart ezzel mondani az anyám?

Donna Eliza töprenkedni kezdett.

Gaetánó hátravetette a fejét s kacagott:

— Azt akarta ezzel mondani az anyám, donna Eliza, hogy taníttasson a mesterségre, hogy szép szentkép és angyalszobrok faragására szolgálhassak Istennek!

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

December 4. Péntek. Róm. kath. naptár: Borbála. — Protestáns naptár: Borbála. — Görög-keleti naptár (november 21.): Boldogasszony följajánlása. — A nap két 7 óra 16 percek, nyugszik 3 óra 52 perckor.

Kölesny-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége mellett. Előzetesen

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradon küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, semmi, vagy kevés csapadék.

December 4. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órákor.

IDEGENEK ARADON.

— December 3. —

Fehér Kereszt szálloda. Kullman József utazó Bécs. — Francois Lajos pezsgőgyáros Budapest. — Brüll László ékszer sz Budapest. — Balta Ernő honvédtuszárezredes Budapest. — Mocsári Mór utazó Bécs. — Lipovits Lajos utazó Bécs. — Kieselbach Károly utazó Bécs. — Erdensohn Lajos utazó Budapest. — Ehrenwald Ernő utazó Budapest. — Guttman Henrik utazó Budapest. — Keller Mór utazó Budapest. — Sebessi Gusztáv utazó Budapest. — Jankovits Antal huszárfőhadnagy Debrecen.

cen. — Herzfeld Károly utazó Budapest. — Balla Dezső utazó Budapest. — Horovitz Gyula utazó Budapest. — Hass Gusztáv utazó Bécs. — Nasch Ede hivatalnok Budapest. — Beehr Richárd utazó Bécs.

Nemzeti színház.

Bérlét 65. sz.

Páratlan.

Pénteken, 1903 évi december hó 4 én:

A csodagyermek.

Francia bohózat 3 felvonásban. Irták: Gavault és Charvay. Fordította: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Moulurey Elise	Gazdi A.	Lansquenot	Győre Alajos.
Durieux	Bónis Lajos.	Lescalopier	Bekés Gyula.
Paradeux	Simon Jenő.	Marquerite	Füsti Frida.
Berthe, n-je	Almásy Lola.	Hernáni	Füredi J.
Croche	Mariházi M.	Iren, nőszabó	Sarkadi A.
Laugrumenné	Aranyosi J.	Babtiszte	Jehai József.

Készlete este 7 és fél órákor.

NYILTÉR.*

Nyilatkozat.

A Nagyszebeni földhitelintézet az Aradi Közlöny f. é. november 27-éről szóló és 278 számú kiadványában az apró hirdetések közt 2468 sz. alatt megjelent „Berger József aradi irodája” című hirdetésből kifolyólag ezennel közhírré teszi azt, hogy nevezett cég a Nagyszebeni földhitelintézet képviselőjével nem bir, hanem csakis a hozzáforduló kölcsönkérők megbízásából közvetít kölcsönöket.

A Nagyszebeni földhitelintézet igazgatósága megbízásából:

Szücs F. Vilmos.

2764

A fűtési idény beálltával ajánlunk

elsőrendű darabos, magas hőfoku, salon

fűtő kőszent,

100 kiló 3 korona 40 fillér;

elsőrendű darabos

111

légszesz pirszenet (coks.)

100 kiló 4 korona — fillér.

Bérmentve házhoz szállítva.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítás végett

félnapi időt kérünk.

Ugy fűtőkőszennél, mint pirszenénél

500 kgr. vételnél 25 fillér engedményt nyújtunk.

Vasaláshoz

ajánlunk, száraz bükkfából égetett

faszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Csomagolás fűtőszén 50 kgrmos zsákokban.
Csomagolás Coaks 40 kgrmos zsákokban.
Csomagolás faszén 25 kgrmos zsákokban.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

Arad legnagyobb óra és ékszerraktára.
DEUTSCH IZIDOR
 óras és ékszerész
ARAD, TEMPLON-UTCA
 Minorita-palota.
Alkalmi vételek és eladások.
 Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.
Ékszertárgyak,
 tört arany és ezüstművek készpénzért a legmagasabb árban megvételnek vagy más új tárgyakra átcsereletnek. 2508
 —Kéretik kíséreltet tenni.—

Telefon szám 96.
 Legalkalmasabb és legolcsóbb karácsonyi és újévi ajándék
Singer varrógépek
 családok és iparosok részére.
Hammer Vilmos
 műszerésznél
 öt évi jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett kapható.
 Raktáron 1891
 Singer karikahajós és Centrál Bobbin gépek.
 Arad legrégebbi varrógép javító műhelye és raktára, Szabadság tér 7 sz.
Telefon szám 96.

M. kir. szabadalmazott
Tüzi fecskendők
 és hozzávaló mindennemű tömlők (csövek)
Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás).
 M. kir. szabadalmazott
Borszivattyúk
 és hozzávaló legjobb minőségű gumi csövek gyári áron.
 A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

K u t a k
 a hozzávaló csövekkel gyári áron
Hönig Frigyes
 harangöntőnél 1418
 Arad, Rákóczy-utca 28. sz.
 Mindennemű javítások elfogadtnak.

722—1908. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi árvaház részére 1904. évben szükséges tej szállítása iránt folyó évi december hó 7-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: Literenként 15 fill. Bánatpénzülleteendő 50 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok lezártan

a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1903. évi november hó 30 án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
 aljegyző.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A katonai jótékony célokra szánt

XXIII-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen Ausztriában egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 19.382 nyereményt tartalmaz készpénzben 512.880 korona összértékben.

A főnyeremény

200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A húzás visszavonhatlanul 1903. évi december 17-én fog megtartatni.

— Egy sorsjegy ára 4 korona. —

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság
 államsorsjátéki osztálya.

2616

Minden ősz haj
 eredeti színét és ifjúkori szépségét visszanyeri a **Hajós-féle**
HAJREGENERATOR
 használata által;
 nem festi a bőrt és a fehérműt nem piszkítja.
 Egy üvegnek az ára 1 kor. 20 fill.

Szép, tartós feketére azonnal fest
 minden haját a

Hajós-féle Hajfestő,
 a szín le nem mosható. Ára 2 korona.

Gummi különlegesség (óvszer),
 valódi amerikai speciálitás. 126

Egy eredeti légmentesen elzárt dobozban 6 darabban 2 korona.

Fenti készítmények kaphatók egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Magy. kir. államv. üzletv. Szegeden.

35160—903. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Temesvár Józsefvárosi állomáson megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezen elnyilvános pályázat hirdettetik.

A bérlet fenti vendéglőre nézve 1904. évi május hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át vagyis 1909. évi április 30 ig.

Bérlőnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére: 3 lakó szoba 87 m², 2 konyha 106 m², 3 cselédszoba 48 m², 1 mosókonyha 84 m², 3 tálató 64 m², 1 mosogató 26 m², 1 kis étterem 94 m², I—II. osztályu étterem 182 m², 1 külön étterem 35 m², 1 előszoba 9 m², 1 előterem 5 m², 1 kamra 10 m², 1 előkamra 15 m², 1 edénykamra 14 m², 1 faskamra 15 m², 1 fa és szénpince 55 m², 1 zöld-séggpince 24 m², 1 mángoló 17 m², 4 borpince 214 m², 2 padlás 459 m², 1 jégverem 100 m², 1 gazdasági udvar 320 m², 2 árnyékszék. Elárulási engedély: III. osztályu váró és étterem 243 m², fedett perron rész 90 m², kert 125 m².

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a m. kir. államvasutak főt kiirt Temesvár Józsefváros állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönböztetett okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi december hó 19-én déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 800, azaz Nyolczáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1903. évi december hó 18 án déli 12 óráig vagy személyesen átadandó, vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számítatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

Megjegyeztetik, hogy a közös célra szolgáló III. oszt. váró- és étterem fűtése és világításának felét a vasut intézet viseli.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek továbbilag tétetnek s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1903. évi november hó.

Az Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

APRÓ HIRDETESEK.

Weitzer János toll.

Debesa
No. 40 R.
Nikkelozott aczélból.
Kapható: Ingusz I. és Fiaival,
Telefon 517.

Egy kis leány

(expedicióhoz) jó írással, felvétetik az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Irodai gyakornoknak

kerestetik jó írással kezdő fiatal ember. Folyamodványok az iskolai képzettség megjelölésével „Gyakornok” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 2514

KINTZLER ZOLTAN

Cronometer műúras és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 1681.

Pontos és szolid kiszolgálás!

Elefántcsont
Név-
jegyek

kaphatók
Aradi Nyomda
Rtársaságnál.

Tanulók

felvétetnek
az Aradi Nyomda Rész-
vénytársaságnál.

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.
Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 2411

ALAPITTATOTT 1890.

Közvetítési díjat nem számítok.

A Nagyszombati Földhitelintézetnek képviselőjét — Arad-, Csanád-, Temes- és Torontálmegyékre — azon megbizással vettem át, hogy a tisztelt felektől, kik kölcsönért, bizalommal hozzám fordulnak, közvetítési díj sem általam, sem pedig az intézet által, nem lesz felszámítva.

Ajánlok

földbirtokra,
városi jó fekvésű, biztos bérjövédelmet hozó
házakra

törlesztéses kölcsön nyerhető következő feltételek mellett:

4%	kamatra, 50	évi törlesztésre
4 ¹ / ₂ %	40 ¹ / ₂	"
4 ³ / ₄ %	35	"
5%	30	"

A tőke kamatfizetéssel együtt félévi részletekben törlesztetik.

A kölcsön készpénzben fizettetik ki.

Magasabb kamatu kölcsönök convertáltatnak. Ki és be-táblázási költségeket kívánatra előlegezem. Kölcsönajánla-tokat elfogad s minden felvilágosítással készséggel szolgál

Berger József

irodája 2468

Arad, Andrassy-tér 8. sz., a Minorita templommal szemben.

Közvetítési díjat nem számítok

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nagy
arany-, ezüst- és ékszer-
javító műhely!

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy az eddig Bonts-házban léte-zett Papp Kálmán utóda-féle

aranyműves műhelyemet

Forray- és Rövid-utca sarok

(Hajek-főia üveg-udvarba

helyeztem át,

és mint eddig, úgy ezentul is mindennemű javításokat olcsón és pontosan eszközök, valamint régi törött arany és ezüstneműt legmagasabb árért veszek vagy újá át-alakítok. 2482

Állandó raktár karácsonyi és újévi ajándékokban.

A n. é. közönség becses bizalmát to-vábbra is kérem, tisztelettel

Papp Kálmán utóda.

Telefon 242. sz.

Kalmár * *
* * József

villanyműszerész

Kerékpár és varrógép rak-tára 2072

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

Raktáron tartok családi

Singer varrógépeket,

karikahajós (Ringschiff) gépeket

bázi vagy ipari használatra 5 évi

írásbeli jótállással, kedvező havl

részletfizetés mellett.

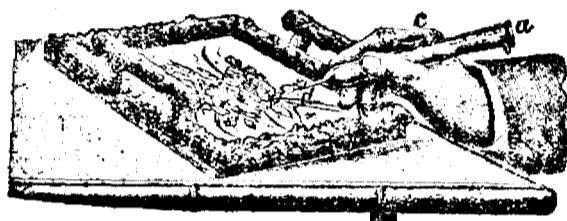
Varrógép javítások

jótállás mellett eszközöltetnek.

Karácsonyi ajándék

felnőttek és gyermekek számára a Schneider-féle

„Juvel“ szabadal-mazott égető apparatus.

Előnyei: Nincs gummi gömbje, miáltal a másik kéz sza-badon marad, s így a kéz tartása a vezetésben még a nem begyakorlottaknál is teljesen biztos.

Nem okoz kellemetlen füstöt. — 29-féle tű kapható hozzá gyönyörű mintákban.

Ára elegáns selyemmel bélelt dobozban 15 korona.

Aradon kapható

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében

2771

Aradon, Weitzer János (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Városi és megyei telefon szám 517.

Sürgös figyelmeztetés!

Üzletünkben feltalálható legfinomabb s valódi

OROSZ-TEA

kilónként 10—36 kor.-ig

mellőzhetővé teszi, hogy ezen cikket Bécs, Trieszt, avagy Hamburgból szerezzük be; mint azt számos tea-fogyasztó háznál eszközlik.

Megrendelés előtt kérjük cégünknel próbát esz-közölni. 1427

Teljes tisztelettel

Vojtek és Weisz.

legfinomabb minőségekben s igen jutányos árak mellett.

Pusztafi és Társa (Budapest, V., Lipót kör-ut 17.) festékével.